

ELŐFIZETÉS ÁRA: Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.Bérmegtelen levelek
csak ismert kezekről fo-
gadtatnak el.**Kéziratok** nem adtnak
vissza.Egyes szám ára **15** kr.**A nyiltérben** minden
garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.**MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.****HIRDETÉS DIJJA**Hivatalos hirdetéseknek!
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.Petitnél nagyobb, avagy
diszkrétül vagy közlet-
tel ellátott hirdetések-
ért természet szerint min-
den négyszög centim. után
3 kr. számítatik.Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyújtatik.Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

A király szózata népeihez.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmeseb-
ben kibocsátani:

Kedves báró *Bánffy*! Azon megmérhetetlen gyász közepette, melyet Nekem és Házamnak Istenben boldogult Nőm,
Erzsébet Császárné és Királyné Ő felsége elhunyt okozott, népeimnek szeretete és részvéte, valamint a Megdicsőült iránti
kegyelet megható és lélekemelő kifejezésre jutott.

Szivem sugallatát követem, midőn Őnt ide mellékelt és közvetlenül szeretett népeimhez intézett köszönetemnek
magyar koronám összes országaiban leendő megfelelő közzétételével megbízom.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Br. Bánffy, s. k.

A legsúlyosabb, legkegyetlenebb, megpróbáltatás ért Engem és Házamat.
Hitvesem, trónom ékessége, hű társam, a ki életem legnehezebb óráiban vigaszom és támaszom volt, kiben töb-
bet vesztettem, mint azt kimondhatnám — nincs többé!

Egy rettenetes végzet elragadta őt Tőlem és népeimtől.

Egy gyilkos kéz, ama őrző szenedély eszköze, mely a fennálló társadalmi rend megsemmisítését célozza, a
nök legnemesbike ellen emelte törét és vad, céltalan gyűlölettel átdőfte azt a szívet, mely gyűlöletet nem ismert és
csak a jóért dobogott.

Azon határtalan fájdalom közepette, mely Engem és Házamat ért, szemben ama hallatlan tettel, mely borzalomba
ejti az egész művelt világot, mindenekelőtt szeretett népeim hangja az, mely enyhítően hat szivemig.
Midőn az isteni végzés előtt, mely oly súlyos és felfoghatatlan csapást mért Reám, alázattal meghajlok, hálát kell adnom
a Gondviselésnek azért a nagy kincsért, melyet számomra fentartott: a milliók szeretetért és hűségért, mely a szenve-
dés órájában Engem és Családomat környez.

Közel és távol, lent és alant, ezernyi alakban nyilvánult a gyász és fájdalom az Istenben boldogult Császárné
és Királynéért. Megható összhangban cseng minden ajakról a panasz a pótolhatatlan veszteség felett, mint hű vissz-
hangja annak, a mit lelkemben érzek.

A mint Én forrón szeretett hitvesem emlékezetét szentül őrzöm holtiglan, ugy népeim hálája és tisztelete ma-
radandó emléket emel Neki minden időkre.

Sajgó szivem mélyéből köszönetet mondok mindenkinek az odaadó részvét ez újabb zálogáért.

Midőn az ünnepi hangoknak, melyeknek ezt az évet kísérni kellett volna, el kell némulniok, a ragaszkodás és
hű együttérzés e számtalan tanúságaira való visszaemlékezés, az a legbecsesebb adomány marad számomra, melyet Ne-
kem népeim nyujthattak.

Fájdalmunk közössége újabb, benső köteléket fűz a trón és a haza közt. Népeim változhatatlan szeretete meg-
erősít kötelességemnek nemcsak abban a fokozott érzetében, hogy a reám bizott küldetésben kitartsak, hanem megerő-
sít egyszersmind a siker reményében.

Esedezem a Mindenhatóhoz, a ki oly nehezen sujtott, adjon még erőt, hogy véghez vihessem azt, a mire hivatva
vagyok.

Imádkozom: áldja meg népeimet és világosítsa fel őket, hogy megtalálják a szeretet és egyetértés utját, a
melyen viruljanak és boldogokká legyenek.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 16-án.

Ferenc József s. k.

Imádság

Erzsébet királyné felséges asszonyunk temetése napján.

Mély gyászba borulva zokogunk előtted, népek nagy Istene!

Könyveket hullatva kiáltunk fel hozzád, mi urunk, istenünk!

Oltáraid előtt sirva imádkozik egész Magyarország, királyok királya!

Azért zokog szívünk, mert elvesztettük őt, Erzsébet királynét, drága asszonyunkat, akit kegyelméből te adtál mi nekünk, midőn harcainkban megcsüggedt reményünk s oly nagy szükségünk volt az ég angyalára, lelke oltalmára.

Azért kiáltozunk, mert megrázó csapás oltá ki életét; vad szív indulata gyilokkal verte át azt a nemes szívet, melynél magasztosabb nem ragyogott soha királyi trónuson.

Azért imádkozunk, mert vigaszért sohajt búban epedt szívünk, gyógyító balsamot keres sajgó sebünk.

O! hallod-e ott fenn a magas mennyekben buzgó könyörgésünk? O! látod-e ott fenn a fényes egekben a mi keservünket?

Ugy hallgass meg minket és tekint meg minket, népek nagy istene, királyok királya, te szentséges isten! Könyörülj mi rajtunk, emelj fel a porból, gyógyítsd meg sebünket!

Jó királynénknak vége. Elvégeztetett minden. Már lehajtá fejét, kibocsátá lelkét. Mint a te szent fiad, kegyelmes istenünk, a keresztfán függve, testében megtörve, mégis átverte őt a gonoszság töre. A mi nagyasszonyunk végsorsa is ilyen. A földi életen keresztre vontá őt sok bánat és keserv; szenvedve bár maga, mégis könyvet törült; a győtrelem helyét fájdalmas szívének fényes sugarival dúsan hintette be; gyűlölködők között jót tett kegyelmesen; bűn és átok felett sirt és imádkozott; mégis kegyes szívet, melyet megszentele a tűrő szenvedés s az istenhez emelt a hívó fájdalom, emberi gonoszság bösz töre döfte át. Meghalt, kiszenvedett!

O! ha a természet törvényei szerint, kedvesei között, szeretttjei ölében, kialvó szemével némán búcsút intve, hanyatló kezével végső áldást hintve, ha úgy szállt volna fel kifáradott lelke egy eszöndes sohajban az örök egekbe, — akkor könnyebb volna most nekünk érette sirni fájdalmunkban, zokogni mély bűnkben, mert törvényed előtt, mi urunk istenünk, ki kicsinynek, nagyknak porbatérést rendelsz, néma fájdalommal kell térdre borulnunk, s akit magadhoz hívsz, életünk kincsét is, legfőbb örömét is, zúgolódás nélkül kell neked átadnunk. Az uristen adta, a keze elvette, legyen áldott az ő szent neve érette!

De most fájdalmunkban gyötörő kétség kínoz, de most rémült elménk mély örvénybe szédül s reszketve kérdezzük: te akartad-e ezt, te hatalmas felség? te engedted-e ezt, te szentséges isten?

Mi atyánk istenünk, bocsáss meg minekünk ellened vétőknek. Kérdezzük, bár tudjuk, hogy a te akaratod nélkül egy hajszál sem eshetik le fejünkről; kérdezzük, bár tudjuk, hogy a te utaid nem a mi utaink, a te tanácsaid nem a mi tanácsaink!

Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni öneki is, és úgy menni be az ő dicsőségébe? Avagy itt e földön nem a legjobbaknak, nem a hű lelkeknek kell-e kiinnok a keserv poharát,

TÁRCA.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Amely nyilalva jött, a hir, sziven talált
E bérce hazában minden, minden magyart...
[gyart...]

S ki máskor nem félt a vészvihart, halált,
E nép most megrendült és hinni nem akart.

Forró, meleg könyünk szemünkön megjegedt;
Izzó tenyerünkbe rejtettük el arcunk';
Sirtunk, szótalanul, vádolva az eget,
Miért engedi ezt megenni mi rajtunk.

akik a kereszten, a mi Krisztusunkkal az emberi vadság tombolása közt is ekkép imádkoznak: *Atyám, ha lehetséges, muljék el tőlem e pohár, mindazáltal nem az én akaratom, hanem a tied legyen!* Avagy kik áldozva a bűnös emberért, mégis áldozatul esnek itt a bűnnek, de sirbatérve is ekkép könyörögnek: *Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit tesznek!* — nem azok-e örökké fénylő dicsőségei az emberi életnek, annak sötétsége mellett?

Mostan azért, midőn együtt látjuk a kárhozat mélységét, amelybe a szivtelenség vezet a világot, és az erény magasságát, ahova lelkünket a hit emeli föl tehozzád; midőn megdöbbenve látjuk, hogy a legnemesebb szív esett áldozatul a legsötétebb emberi romlottságnak; gyötörődvé látjuk azt is bűneink miatt, a te ítéletéből, hogy a vad indulatok árja mily kárhözatba sodorja a világot, de mégis bizunk, midőn viszont látjuk, hogy a szenvedések által megszentelt lélek, a sötét bűn áldozata, bár gyászos halál utján, miként tér vissza hozzád megdicsőülve az ég boldogságába. E megdicsőülést, az igaznak és szentnek végdiadalát látva, így imádkozunk azért: *Legyen meg a te akaratod mint mennyben, úgy itt a földön is!*

Azért is könyörgünk szent felséged előtt, hogy nagy halottunknak adj eszöndes pihenést, édes boldog álmot az anyaföld keblén; fáradt tetemeit, kiszenvedett szívet nyugtasd meg itt alant; azt a lelket pedig, mely mint a napsugár az égbe visszazállt, örök boldogsággal jutalmazd meg ott fenn az örökéletben!

Gyászos öltözetben előtted sir hazánk védő angyalának elvesztése felett azon csapáson is, mely a gyászessel a királyi férjnek, Felséges urunknak kegyes szívet érte. Nagy, súlyos fájdalom nyilalva át szívet, ki lelke hű társát temeti most velünk. Légy segélyül, isten, nemes királyunknak nehéz bánatában; óvd meg őt, véd meg őt lelke erejével, hogy vigaszt találjon a te szent nevedben és hű nemzetének érte imádkozó nagy szeretetében. Áldd meg, ó Uristen! felséges urunkat s gyászoló családját, áldd meg kegyelmeddel, hittel, bizalommal!

Magunkon is sirunk, hazánkon is sirunk, kegyelmes Istenünk. Te tudod, ó uram, kit vesztettünk mi el. Jó királynéjában édes anyja sirján sir a magyar nemzet. Bérézeink, völgyeink zokognak utána; erdőnek, mezőnek lehull a virága, gyászos sirhalmára. Békesség anyala, szabadságunk őre, Szent-István honának igazi nemtője. Kegyelmes istenünk! ha elvetted testét, ó! ne vedd el lelkét a magyar hazától! A királyi székben isteni fenségben hadd éljen örökkön az a nemes lélek, mely szeretett minket, magyar nemzetünket. Hagyd ránk, örök isten, drága örökségül az ő nagy szívének nemes érzéseit, hogy az ő emléke áldásban maradjon egész magyar földön és honfit s honleányt szeretni tanítson, szeretni a hazát szeretni a királyt s szeretni tégedet szent isten, mi atyánk!

Igy éljen közöttünk Erzsébeth királyné, a mi nagyasszonyunk, örökkön-örökké így éljen a földön! Ott pedig az égből, fenn a mennyországban, ahova lelke szállt, lássa meg te nálad az örökéletnek örök boldogságát; így áldd meg őt uram, örök dicsőséggel, örök üdvösséggel. Szent fiadért, a Jézusért kérünk. Amen.

(S.-A.-Ujhely, szept. 17. 1898.)

Fejes István.

Óh, mit veszténk mi Benned, Nagyasszonyunk,
Igaz Pátrónánk, kit imádtunk, mint szentet,
Érezni képesek mostan alig vagyunk...
Királynében ennyit egy nemzet sem vesztett.

Szívünk veréseit nem állítja szó, köny,
— Hisz ez csak buborék, amaz csak pusztá hang —
Mert a mérgezett nyíl éle-hegye rögtön
Beletörött oda s vele minden szó, hang.

Átélt kinjával a szívünk meg nem békül
E földtekén bárhol amíg magyar leszen,
Mig a napsugár s föld melege ki nem hül,
Mig virágon, fákön csak harmatcsepp rezzen.

Hajnal a hajnalnak adja által bűnkát,
S századnak a század megáldott Nevedet...
Szeretted népedet, mi magyar fajunkat:
Mindörökké élni kell is tehát Neked!

Szeretlél minket bú s örömben egyaránt:
Mikor világ s minden majdnem el-elhagyott,

Felhívás

Erzsébet királyné emléksobrára, ércoszorujára és jótékonyági alapítványára való ada-
kozásra.

„Bizony sirathatják őt a magyarok,
mert legjobb barátjukat vesztették el benne.”

A koronás király ez emlékezetes szavainak visszhangot kell támasztaniok minden magyar szívben, de különösen minden magyar honleány szívében.

Ennek a visszhangnak azt kell válasszolni: „nem vesztettük Őt el: mienk lesz az égből, mienk marad lelkünk szent emlékében, melyet gyermekeinkre hagyunk örökségül: — mienk lesz e haza szentelt földén márvány emléksobrában, mely hirdetni fogja a késő századoknak, hogy volt Magyarországnak egy királynéja, ki tökéletes mintaképe volt a királynénak és a nőnek, a ki viselte koronáin és töviskoszoruin kívül az erények csillag-körfényét felkent homloka körül.

Az emléksobornak a magyar nemzet haladottsága látható monumentumát kell képezni. Ez emléksoborban egyesülni kell mind annak, a mi nagy, szép és eszményi.

A magyar nemzet honleányainak kell felkarolni ez emléksobor létesítését minél gyorsabban, haladéktalanul.

Ebben az esztendejében a gyásznak az legyen a pompánk, a mit a haza oltárára teszünk le áldozatul.

A magyar nővilághoz szólunk, melyet nem oszt széjjel se pártviszály, se gyűlölet; de melyet egyesít, összetart a közös hazaszeretet. E közös szent érzelem nevében indítjuk meg országsszerte az adománygyűjtést Erzsébet királyné emlékére.

Az emléksobor és a magyar hölgyek által tervezett nemes ércoszoru költségein túl fenmaradó összeget fordítsuk a magyar hölgyek által létesítendő jótékonyági és erényjutalmazó alap megteremtésére.

Bizzunk, hogy ez alap olyan nagy lesz, mint a magyar nemzet hálája, szívének nemessége: megfelelő Erzsébet királyné emlékének!

Jókai Mór.

Mikoron vészfelhők tornyosultak reánk,
Majd derülni láttad felettünk a napot.

Minden vágyad egy volt: betölteni vágyunkat;
Érezni azt, amit minmagunk akartunk;
Azt birni igazán, amit Tenkezed ad:
Igy tudni szabadnak s segíteni rajtunk!

Amely nyilalva jött, a hir, sziven talált
E bérce hazában minden, minden magyart...
S ki máskor nem félt a vészvihart, halált,
E nép most megrendült és hinni nem akart.

Forró, meleg könyünk szemünkön megjegedt;
Izzó tenyerünkbe rejtettük el arcunk';
Sirtunk, szótalanul, vádolva az eget,
Miért engedi ezt megenni mi rajtunk.

(S.-A.-Ujhely, 1898. szept. 10.)

Kapás Aurél.

Községeink gyásza.

Szeptember 17-ike a hazafiai és honleányi könyektől megszentelt fájdalom napja volt Magyarországon; akkor temették a legjobb királynét, Magyarország Nagyasszonyát, Erzsébetet. A dicsőségesen uralkodott Habsburg-királynék sorában ő a legdicsőbb, mert szívével uralkodott a szíven. Szeretet volt a lelke; emléke megdicsőült az Őt imádatokkal körülvett magyar nemzet szeretetében. Még a halálban is hódított! A Habsburgok családi sírboltjában a mi halhatatlan Erzsébetünk a legelső, a kinek cimere a Császárné mellett ott van: „... és Magyarország királynéja (Regina Hungariae).“

Megdicsőült királyné! Légy a magasságos egekben is, a mint voltál a földön, nem csak királyné, de „Magyarországnak a legjobb barátja“.

Emléked élni fog és szent kegyelet karolja körül — míg élni fog a magyar. Maradtál, mint voltál fényes csillagunk; mert nyugodjék bár Terajtd:

„... századok éjjele
... mégis égő
„Arculatod közibéne sugárzik“

Az idők vas foga soha föl nem oldja a kegyeletet az imádatot, mely a Dicsőültnek nevet, szent emlékezetét a magyar szívhez köti.

Egyházak, testületek, iskolák, egyesületek vetekedtek a gyász nyilvántásában. ... És úgy tetszik nekünk, mintha ezekből a gyásznapokból zokogás hallatszanék. Egy egész nagy vármegye zokogása. Minden egyes község, mindmeggannyi szív, zokogó fájdalommal siratja azt, aki a szeretet, a jószág, a szív mártírja volt: Erzsébet királynét.

Tömjénjét és mirháját a haladatos kegyeletnek meggyújtották Erzsébet királyné gyásznapjára. Erzsébet királyné gyásznapjára is. A járások székhelyein: Sátoralj-Ujhely, Szerencs, Tokaj, Király-Helmez, Gálszécs, N. Mihály, Varannó, Homonna, Szinna és Sztrópó községek képviselőtestületeinek több tagból álló küldöttsége vett részt a napokban megtartott gyászistentiszteleten.

Részletesebb tudósításaink a községek gyásznapjairól itt következnek:

N-Toronyáról írják a „Zemplén“-nek: Az Erzsébet királyné halálával reánk borult mély gyászt a gör. kat. templom, lelkészlakon, az iskolán, az ev. ref. templomon és körjegyzői lakon kitűzött gyászlobogók tudatták a község lakosaival. A gyászmisén, melyet f. hó 17-én 1/2 10 órakor a gör. kat. templomban Ft. Feniczik Endre lelkész tartott, s mely alkalommal szívréható és mindnyájunkat mélyen megindított gyászbeszédét is mondott, a templom zsúfolásig tömve volt gyászoló közönséggel. Megjelent a szomszédos Csörgő község elöljárósága is számos községi lakossal, a csörgői állami tanító pedig tanítványaival. — A g. katolikusok istentisztelete után az ev. ref. templomban hallgattunk szép alkalmi beszédet Nagy-Torony község lakossága a mélyen megrendítő eset alkalmából egész nap munkaszünetet tartott.

Szóllóskén az ev. reformátusok anyaegyházában f. hó 17-én tartotta meg szeretett királynénk elhunyt alkalmából a gyászistentiszteletet Kozma Gedeon ev. ref. lelkész, — másnap d. e. B.-Szerdahelyen végezte a gyászszertartást nagyszámú hallgatóság jelenlétében és mély meghatottsággal.

A gercselyi ev. ref. egyház és állami iskola f. évi szeptember 17-én tartotta meg szeretett királynénk elhunyt alkalmából a gyászistentiszteletet Kozma Antal lelkész s egyházmegyei tanácsbíró könyekig megható gyönyörű imát mondott. Az istentiszteleten ott volt Gercsely értelmisége és a lakosság javarésze. Templom után az iskolában Iftene Gyula tanító beszédét ismertette és beszédet tartott sulyos csapásról. — Az ev. ref. templom, az iskolán és a község házában fekete zászlók lobognak. *rl.*

Tolcsváról írják alkalmi tudósítók: Az ev. ref. hitközség f. hó 19-én ünnepes gyászistentiszteletet tartott megdicsőült emlékü magyar királynénk lelki üdvéért. Az iskolás gyermekek, karjaikon gyászszalaggal, gyászlobogó alatt

vonultak föl a templomba, mely ez alkalommal fekete drapériákkal volt földsírtve. E gyászistentisztelet a rendezéséi imával vette kezdetét. Ezután Glück Ignác főrabbi gyönyörű biblia- és talmud-hasonlatokkal eseteit bold. e. Nagyasszonyunk legtisztább jellemét; szavai oly szívtrázóak voltak, hogy a gyászos közönség, mely állva hallgatta a főrabbi beszédét, hangos zokogásban tört ki. — A gyászistentisztelet alatt az összes üzletek zárva voltak. A szent egyesület („Chevra Kadischa“) elhatározta, hogy Erzsébet királynénk emlékére, a templom női kápolnában, emlékszekrényt állít föl, melyben mártól fogva 30 napon át és évente az elhalálozás napján halottmészet éget az üdvözültek emlékezetére.

Kis-Azáról írják levelezők: Az itteni ev. ref. egyház mélyen veszteségünk kifejezésül folyó hó 18-án, d. e. 10 órakor, gyászistentiszteletet tartott. Az alkalmi szomorú ének elhangzása után Péter Mihály lelkész imádkozott, majd megtartotta a gyászbeszédét János Mennyei Jelenésekről írott könyvének következő igéi nyomán: „Az ő fején sok koronák vannak.“ (Jel. 19: 12). Beszédet arról a véghetetlen esapásról, mely a nemzetet Erzsébet királyné halálával sújtotta, aki földi koronája mellett égi koronákat viselt homlokán, a) az anyai szeretet, a hitvesi hűség, b) a nemzetünk iránt rajongó szeretet és c) a szegények és szenvedők iránt való részvét és irgalom koronáit. Leírhatatlan az a szeretet, mely a nagy királyné iránt a legutolsó alattvaló szívében is élt. A szívréható ima és beszéd alatt az egész gyülekezet hangosan zokogott.

Tokajból írják tudósítók: Tokaj város képviselőtestülete Ofelsége Erzsébet királyné gyásznapján alkalmából rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározott, hogy a képviselőtestület a temetés napján tartandó gyászistentiszteleten testületileg részt vesz, a megdicsőült királyné emlékére az utókor számára jegyzőkönyvileg megőröki, felséges királyné mély fájdalomában teljes részvételt osztozik, feledhetetlen emlékü királynénk szobrára gyűjtést rendez, e célból kibocsátott gyűjtőívét a város részéről 50 koronával megnyitotta s végül elhatározta, hogy a szeretett királynék emlékére a világhírű bortermő tokaji szőlőhegynek legmagasabb része „Erzsébet“ hegynek neveztesse el.

Homonnáról írják: A királyné temetése napján gyászistentisztelet volt a róm. kat., az ev. ref. és a görög kat. templomban, szept. 19-én pedig az ortodox izr. templomban, mindenütt nagy közönség feketébe öltözve és a legmélyebb meghatottsággal. A polgári és felső kereskedelmi iskola szept. 20-án rendezett gyásznapot, a melyen Kerekes György, a történelem jeles tanára, hatalmas emléksbeszédet mondott a királynéről. — Ugyanannan írják nekünk: Az izr. hitközség hétfőn, f. hó 19-én tartotta a gyásznapot, melynek elhunyt királyné emlékére. A templom, hol megjelentek az összes hatóságok és testületek, zsúfolásig megtelt. A polg. és felső kereskedelmi iskola, valamint a hitk. népiskola növendékei a tanárokkal és tanítókkal fekete zászlókkal jelentek meg. A megható gyásznapok után, melyeket Eizenberg kántor adott elő énekkarával, következett Salzer dr. főrabbi sikerült beszéde, méltatván a boldogult királyné erényeit. — Az izr. hitk. népiskolája pedig Istenben boldogult Erzsébet királyné őfelsége gyásznapján alkalmából f. hó 22-én reggel 9 órakor tartotta gyásznapját, melyről az iskola vezetősége gyászkeretes meghívókkal értesítette a közönséget.

Gálszécsről írják levelezők: Ófelsége Erzsébet királynénk temetése napján nemcsak városunkban, hanem az egész járásban általános munkaszünet volt. Az összes üzletek zárva voltak, műhelyekből nem hallatszott ki a munka zajja, szekerek nem zörögtek az utcán, ahelyett mély gyászba öltözött nők, feketébe öltözött férfiak és fekete karszalagos iskolás gyermekek siettek a templomokba, iskolába, illetőleg az előre kijelölt gyülekező helyekre. — A római és görög kat. templomokban 9 órakor kezdődött a gyászistentisztelet. Ott Gáy János plebános, itt Ilnatko Emil lelkész pontifikált, a nagyszámú megjelent gyászoló közönség még a templom melletti teret is egészen betöltötte. — A szomszédos Kohány község lakói pedig Kohán György bíró vezetése mellett gyászlobogók alatt kettős sorokban vonultak Gálszécsre a templomba és vissza. — A róm. kat. templomban, hol délszaki növényekkel díszített és gazdagon kilátást nyújtó ravatal volt felállítva, megjelentek a város házában összegyülekezett összes állami, megyei és városi tisztviselők, továbbá a magánintézetek, testületek, egyesületek, az orvosi és ügyvédi kar képviselői. Itt voltak Andrassy Géza gróf összes gazdasági tanácsjait is Hoyos Sándor gróffal az élén. — A tűzoltó egyesület a katalak 2 oldalán állott

sorokat, ezek mögött voltak elhelyezve az áll. iskola kat. növendékei. Megható volt, midőn a pontifikáló lelkész a „liberá“-t insonálta, amikor is a közönség nagy része zokogni kezdett. — Tíz óra tájba a ref. templomba vonult a közönség, ahol Sárkány Imre esperes-lelkész gyönyörű imába foglalva eseteit a királyt és házát ért nagy gyászt és imádkozott a megboldogult lelki üdvéért és a királyért. — Délután 4 órakor valamennyi templomnak a hangjai egy óráig zúgtak. — Ugyancsak szombaton 1/2 11-kor az állami iskolában is volt gyásznap, melyen a gondnokszámon kívül a közönség egy része is megjelent. Itt Andrejkovits Pál eseteit a gyermekeknek a nagy veszteséget és intette őket a kegyeletrre, majd P. Klug Klutild tanítónő felolvasta Móra Istvánnak szép alkalmi költeményét. — Az iparos tanulók iskolájában vasárnap reggel 9 órakor volt gyásznap. Itt is az igazgató tartotta az emléksbeszédét, Pethő János pedig felolvasta Pósnak alkalmi költeményét. — Az izraeliták, újévi ünnepeik miatt, szept. 19-én d. u. 4 órakor tartották meg a gyásznapot, mely alkalommal Reinitz Samu rabbi imádkozott és beszédet mondott. Megható volt itt különösen az, mikor a kántor egy gyönyörű gyászeneket adott elő. A férfiak mind leborultak s a nők hangos zokogásban törtek ki. — A gálszécsi izr. iparosok önszegélyző egyesülete is tartott gyásznapot s elhatározta, hogy Erzsébet napját minden évben kegyeletesen megünnepelje s Erzsébet-alapítványt létesít, melynek kamatait szegény iskolás-gyermekek felruházására fogja fordítani. — Szükségesnek tartom fölemlíteni, hogy Gálszécs képviselőtestülete a királyné szobrára 100 fnt szavazott meg. — A gyászlobogók 30 napig maradnak kitűzve a városban. *r. l.*

Bereczkiből írják levelezők, hogy az alsó- és felső-berecki-i állami iskola szintén meggyászolta Erzsébet koronás királyné szomorú halálát. F. hó 18-án a ref. templomban gyásznapot tartottak a növendékek, azután az iskolába vonultak a tanító vezetése alatt. Itt a tanító méltatva népies nyelven néhai Ófelsége Erzsébet királyné hirtelén és soha nem múló érdemeit. Egyik IV. o. növendék elszavalta Fejes István, „Tengerszemek e. költeménye „Mi döng, A föld“ c. szakaszát, Berecz K. tanító alkalmi átdolgozásában. A gyásznap elhangzása után könnyes szemmel oszlott szét a nép. Az áll. iskola épületén egy hétig volt kitűzve a gyászt jelentő lobogó.

A s.-a.-ujhelyi izr. anyahitközség iskolájában, folyó hó 29-én, d. u. 3 órakor az iskola nagytermében gyásznapot tartatni. Műsora: 1. Gyászének. — 2. Elnöki megnyitó. — 3. Alkalmi gyászbeszéd. — 4. Befejező gyásznap.

A s.-a.-ujhelyi szefárd izr. hitközség templomában Erzsébet királyné Ófelsége gyásznapján alkalmából f. hó 19-én, a zsidó nagyböjt első napján, d. u. 5 órakor tartották a gyászistentiszteletet, — és pedig a 14. 16. és 19-ik zsoltár előénekése után ima következett az istenben boldogult királyné lelki üdvösségeért; a 90. 91. és 102-ik zsoltárok előénekése után ismét imádkoztak őfelségeért a királyért és a feleséges uralkodóháért; végezetül pedig a 72-ik zsoltárt mondták el.

Megdicsőült Nagyasszonyunk! Erzsébet királynénk! ki immár a királyok királyának jobbán ülsz égi trónusodban, légy ezután is, mint voltál mindig, vezérlő csillagunk uttalan-utainkon!

Vármegyei ügyek.

A vármegye koszoruját vivő küldöttség nevében Horváth József árvaszéki elnök, vm. bizottsági tag, Bécsben f. hó 17-én, d. e. 9^{1/2} órakor, helyezte el cs. és kir. felsége felejtetett királynénknak a császári Burgban felállítva volt ravatalára Zemplén vármegye közönségének díszes koszoruját. Az erről szóló és a vármegye alispánjához benyújtott küldöttségi jelentésből ide igtatjuk a következő pontot: „... az udvari kápolna jobb oldali esernökébe vezettetvén, ott a koszorút az átvétellel foglalkozó udvari főtitkárnak a következő szavakkal Zemplén vármegye mély gyászba borult közönsége nevében és kegyelete jeléül kérem e koszorút szeretett királynénk ravatalánál a megillető sorban elkelhelyezni — adtam át; a minnek megtörténte után a midőn az illető főtisztviselő magyar nyelven értése adta, hogy a kápolnában elhelyezett ravatal megtekinthetem, az egész nemzetet átható legmélyebb fájdalom kö-

zós érzetével vettem örök bucsut lelkemben az egyszerű fakoporsóba zárt szent ereklyétől...

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület f. é. szeptember hó 29-én d. u. 2 órakor a vármegyeháza kis termében választmányi gyűlést tart.

Katonai ellenőrző szemle Ujhelyben. A cs. és kir. közös hadsereg állományába tartozó szabadságolt és tartalékos katonák ellenőrző szemléje a jövő okt. hó 15. 16. 17. és 18-án, a város háza udvarán fog megtartani.

Rendezett tanács. Ujhely rendezett tanácsa város képviselőtestületét Dókus Gyula m. főjegyző, mint a távollevő alispán helyettese, f. hó 27-re gyűlésre hívta egybe, a melynek tárgya a bizottság által kidolgozott szervezési szabályrendelet megvitatása, elfogadás esetén harminc napon át közszemlére kitétele és a törvényhatósági jóváhagyás iránt való intézkedés megtétele lesz.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátorlaj-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1898. szept. 10-étől szept. 24-ig) a házasságot kötött: 3 pár; b) kihirdetett: 4 egyén c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 30 esetben; d) elhalálozott: 18 egyén.

Hirek a nagyvilágból.

Erzsébet királynénk a bécsi kapucinusok temploma alatt lévő sirboltban fekszik, abban a sirboltosztályban, a hol Rudolf trónörökös, Miksa mexikói császár és Károly Lajos főherceg, a király testvérei nyugosznak. Rudolf trónörökös koporsója a királyné koporsójának bal oldalán van. — A tetem első besztertelését a magyar királyné kancellárja, Hornig Károly báró veszprémi püspök, teljesítette. — A királyné koporsójának elhelyezése után a sirbolt annyira megtelt, hogy a jövedők számára új sirboltot kell építeni.

Olaszország termeli ez idő szerint a legtöbb anarkistát, vagyis azt a gonosz fajzatot, mely nem elégszik meg az elvekkal, hanem gyilkol is. Az olasz népben, fájdalom, a gyilkolás vágya olyan eredendő bűn, melyet többé talán ki sem lehet irtani, mert az az olasz vérnek veleszületett, hogy úgy mondjuk, ősi jellemvonása. — Egyébként pedig az egész világot mélyen megrendített gyilkosság, mely a legnemesebb életet oltotta ki, fölrázta az egész művelt világot és hathatós intézkedésekre készítette az anarkisták ellen.

A krétai zendülés. A szultán parancsára Dsewad basa, főkörmányzó, teljesítette Noël angol tengernagy követelését és megengedte, hogy a kandiai kikötő bejáratánál lévő nagy erődöt az angol katonaság megszállja, — a mi már meg is történt.

Az angol királyné Kitchen basának, a szudáni szerecsen hadakat leverő hős tábornoknak a „Kartum lordja“-ja címet adományozta s jutalmául évi 25,000 ftnyi tiszteletdíj kifizetését rendelte el.

Hirek az országból.

A király köszönete. Az országgyűlés képviselőházának f. hó 21-én, vagyis Erzsébet királynénk temetése után tartott első ülésén Szilágyi Dezső, a t. Ház elnöke, jelentést tett a királynál történt kihallgatásáról és elmondta, hogy *őfelsége a képviselőház részvétét, valamint az ország népének minden rétegében megnyilatkozó részvétét és ragaszkodást is, nagyon megalapozottan fogadta. Őfelsége megbizta Szilágyi elnököt, hogy legmelegebb királyi köszönetét hozza a t. Ház tudomására.*

Erzsébet-rend. Miután a drága koporsót, amely Erzsébet királyasszonyunk földi maradványait rejt, Bécsben levették a Habsburgok sirboltjába őfelsége a király Schönbrunnban aláírt egy alapító oklevelet. Emléket állított abban az elhunyt királynénak, a monarchiában a legelső emléket, megalapította t. i. az „Erzsébet-rend“-et. Az ő nevét viseli a rend és e rendnek védőszentje, türingiai Szent-Erzsébet, a II. András magyar királynak emberszeretete és jótekonysága révén magának örök kegyeletet és tiszteletet biztosított leánya. Fenköltébb két alakot nem egyesíthetett volna az ujonan alapított rend, mint a s.-pataki várban hatszáz évvel ezelőtt született magyar királyleányt és a magyarrá lett királyasszonyt. Szívünk kétszeres örömben dobog, hogy immár egy Arpád-házbeli szent nő emlékével jutott kapcsolatba az Erzsébet-rend.

Az első Erzsébet-rend. A most alapított Erzsébet-rend első osztályu jelvényeit, a gyémántokba foglalt csillagot és keresztet, őfelségétől Sztaray grófnő kapta, aki udvarhölgyi tisztelt a királyné mellett, gyászos kiszívódásának pillanatáig, hűséges odaadással teljesítette.

Erzsébet-királyné emléke a magyar törvénykönyvben. Bánffy Dezső br. miniszterelnök a képviselőház szept. 21-iki ülésén a következő törvényjavaslatot terjesztette be:

1. §. *Hőn szeretett dicső Erzsébet királynénknak, a haza jövő mentőjének áldásos emléke soha meg nem szűnő hálánk és kegyeletünk jeléül törvénybe iktattatik.*

2. §. A megdicsőülthöz méltó emlékeknek önkéntesen megindult adakozás útján begyűlendő összegek igénybevitelével Budapesten való felállítására végett azonnal megfelelő intézkedések tétessenek.

3. §. A tett intézkedésekről s azok eredményéről és az emlékügyről általában az országgyűlés mindkét házának évenként jelentés tenné mindaddig, amíg az emlék végképp felállítva nem lesz.

4. §. A törvény kihirdetése után azonnal életbelép, s végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.

A t. Ház a javaslatot az igazságügyi bizottsághoz utasította s az onnan beérkezett jelentés kapcsolatában esütörtökön délután 4 órakor tartott rendkívüli ülésen tárgyalatván, egy akarrattal elfogadta.

Amikor a katona is könyezik. Azon a szomorú héten történt. Vasárnap, szept. 11-én, elterjedt a Lőcsé körül táborozó katonaság közt is a legborzasztóbb hír, hogy a magyarok királynéja meghalt. Vége volt a hadgyakorlatoknak. Másnap a 34-esek Neuhold ezredes vezérlete alatt kivonultak Lőcséről. A városon kívül, az Isten szabad ege alatt N. ezredes megállította ezredét s bánatos szívvel esetelte a gyászt, mely a királyt és az országot érte. Azután térdre borult az egész ezred s imát küldött a seregek Urához az elhunyt királyné lelke üdvéért. Az imádság alig ért véget, midőn megjelent a harmincnyolc éves szemében a köny, kezdve az ezredestől az utolsó közlegényig, az Isten szabad ege alatt!

Erzsébet királyné szobrára eddig, csak magánál a „Nemzet“ szerkesztőségénél 98,286 frt 70 kr. gyűlt be nemzeti közadakozásból.

Színház.

E hét elején, 18-án indult meg az új színi-évad, bevonulva Tália templomába a mi kedves ösmerőseink, hogy viszontláthassuk őket a sokat hirdető deszkákról, melyen sok kellemes estét varázsoltak egyhangú közönségünknek. Sajnos azonban télies hangulat uralkodik a közönség körében — vagy mondjuk kegyeletet táplál a nagy nemzeti gyász iránt — és ezért szegény Tiszay — issza meg a fekete — levést. De kezdjük hivatásunkat előlről:

Vasárnap, szept. 18-án, bemutató előadásul egy aktuális darabot láttunk „Dreyfus az ördögziget áldozata“ színművet. Nagyon kevés irodalmi értékkel bír e színmű, melyet inkább az időszerezés tart repertoiron. Deréki szerzője mindenesetre dicséretet érdemel a sok banalitás olytán való összeállításáért, melyet előttünk elfogadhatóvá tett. — A címszerepet Palágyi nagy emocióval játszotta, De Ceaux, Blanché (Gazdy Aranka) olyan alakításban, mely az ő egyéniségének meg nem felel. Az intrikát még színpadon sem érti. Lucie (Várhidy Rózsika), Mohrenheim (Mátrai), Jean komornyik (Sarlay) és Piquart (Szepessy) elkövettek mindent a semmi megmentésért.

Hétfőn, szept. 19-én, „Párisi élet“, Offenbachnak szép meséjű és remek zenéjű operette — mint rendszeren, nagyon gyér, de szép közönség előtt. Gondremárk báró (Tiszay) komikumával, mint rendszeren, megkacagatta a nézőteret. — Gabriellát, a darab főintézőjét, Hevesi Janka discret chikkel és szép hangjának énekével ugyancsak érvényre hozta. — Frick és Prosper-t (Kozma) ügyesen játszotta és szépen énekelte. Azonban Pompa die Braziliát vele eljatszatni, ez már fáradságos és szemünkbe visszaélés a jóindulattal, melynek az igazgató ur birtokában van. Erre a szerepre Sárközy volt a színlapon látható, azonban mi okból ő szegény egész elmaradt, csak a nevét láthatjuk itt-ott a színlapokon. Egy ember, különösen a társulat zenoristája, tehát egy főszereplő két szerepet nem játszhatik, mert megbocsát a direktor ur, de az illuzió elvész és eszünkbe juttatja a 70-es évek színiévadját. — Mátrai (Gardfen) elégáns és rutinált színész. — Nagy Vilma (Guimper mdme) főranguan viselkedett. Staudt csinos Pauline szóbalány volt.

Kedden, szept. 20-án, „Hypnotizált anyós.“ Sajnáljuk, hogy Bisson ilyet is irt, de még job-

ban sajnálhatók azok, kik ezt végignézték. Egyik nagyobb banalítás a másik után, ugyannyira, hogy a francia irodalom könyvek nélkül tagadhajta ki színirodalmából. Denise neje (Gazdy), Goreinal (Mátrai), Helén neje (Várhidy R.), Marizet (Sarlay) és a többiek mindent elkövettek, hogy megmenthetővé tegyék, de lehetetlen volt. A közönség hideg maradt mindvégig.

Szerdán, szept. 23-án, „Vasgyáros“, Ohnet társadmi színműve. Hosszu pihentetés után vette ezt elő a direktor, és legyen a gondolat bármilyen jó — a közönség ezt, ebben a saisonban nem méltányolja Claire (Gazdy Aranka) alakításáról felesleges ujat mondani. Ma este is megmutatta, hogy amikor egy nagy szerepen végig komoly, érzelmeiket tragikus lelkiállapotot kell kifejezésre juttatnia természetadta kiváló tehetségével, akkor is kitünően megállja a helyét és megtalálja az igaz hangokat, az est során gyakori tapsal, sok kihívással mutatta meg a közönség iránta való nagy elismerését. Derblay (Palágyi) méltó partnere volt. Szép jövőt jósolhatunk e fiatal színésznek — csak kevesebbet gesztikulálna és a szerepet nem csak néhányszor — de mindig megtanulná. Athenais (Mátrai) nagyon ügyesen, élénken mozgott a színpadon. Clairrel való dialógja nagyon szépen sikerült, melylyel intelligens voltát mutatta be. Soulinet (Szepessy) egy kicsit túlzott alakban jellemezte. Préfont báró (Sarlay) és Sophie neje (Sarlayné) elősegítették a jó ensemble-t. A mi kedves rokonzenyes Mátrai Bigny herceget a tölle megszokott eleganciával és józléssel mutatta be. Octaveót (Bátori), absolute routinnal játszotta.

Csütörtökön, szept. 22-én, „Ujfundlandi“ Bisson énekes bohózata. A közönség eme francia produktumnak zajosan tapsolt és a kacagás elementáris erővel tört ki minden jelenet alatt. A színpadi technika és a párisi szellem hivatott mestere a szerző, a meglepő fordulatok, jóízű mondások és a nem várt jelenetek gyors egymásutánja rejtek magukba nagy sikereinek kulcsát. A pikantériák kergették egymást — de hisz a sikerért a modern közönség ezt is megengedi, és így a mi józlásunk megbocsátja szerzőnek is, előadó művészeknek is azt a kissé túlhajtott trivialitást, mikor anyni a kacagni való ebben a francia bohóságban. — Angelina (Gazdy Aranka) nincs az ilyen kokett nő szerepre praedestinálva. Csinos és fess volt, ennyit jegyezhetünk meg róla. — Brinquel-t (Mátrai), bravurral és művészileg kedélyesen alakította. Clemence-t (Staudt Margit), sok bájjal, de egy helyen ügyetlenül. Yvett Gilbert dalát szépen énekelte. — Corbinet-ét (Palágyi), szép sikerrel és ügyesen mutatta be. Nem először jegyezzük meg, hogy Palágyi, ilyen szerepekben, hol a kedélyes társalgás a siker, jobban érvényesül, mint a szerelmi hősök szerepében. — Labernol, rendőr, (Sarlay) kabinet alakításban nyújtotta. Sokat neveltünk élénk komikumának. — Tontám-t Szepessi. a sikerhez méltón adta. — Cecil (Mátrai), kedves jelenség volt.

Pénteken, szept. 23-án, másodsor „Dreyfus“, első szereposztással, jó betanulással és kevés közönség előtt.

Szombaton, szept. 24-én „Eleven Ördög“, az igazgatóné Tiszayné Ilona első fellépte, melyről a jövő számban többet. X. Y.

Különfélék.

— **Erzsébet-rekviemek.** Dicső emlékeztető Erzsébet királynénk lelki üdvéért a m. kir. honvédség tisztikara és a közös hadsereg tartalékos tisztjei, mint az országban mindenütt, azonképp Ujhelyben is, a róm. kat. plébánia templomban e hó 20-án tartott gyászistentiszteleten, Czibur László őrnagy zászlóalj-parancsnok vezetése alatt kivétel nélkül megjelentek. A gyászmisét három pappal ft. Katinszky Géza plébános mondotta. 21-én délelőtt, a főgimnáziumban tartottak a vallás- és közoktatásügyi minister rendeletéből gyászünnepet, melyen a szép és megható gyászbeszédet Molnár Pál igazgató mondotta. Ezt megelőzőleg a piaristák templomában rekviem volt.

— **Királyi adományok.** Őfelsége a Király, kabinetirodája útján s főispánunk előterjesztésére, Kovácsy Gyula sókúti- és ifj. Firczak Sándor zboji lelkészeknek 25—25 ftnyi, — Makarovics Györgyné szül. Kontratovics Emilia zboji lakosnak és Mandák Illés o.-hrabóczi, Gyulay Viktor vásárhelyi tanítóknak 15—15 ftnyi, — végül Kristovszky Boldizsárnának 10 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Lapunk felelős szerkesztője** halasztatlan családi ügyben Pécsre utazván, helyette jelen számunkért a laptulajdonos felelős.

— **Törvényeségi új elnök.** A király Fornszek Béla, szabadkai kir. törvényeségi elnöknek az ujhelyi törvényesékhöz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte. Isten hozta!

Folytatás a II. mellékleten.

rendezni elmaradt tárgyai javára és megtörtént egy hétig lat nagy szemlére ezennel

vettük: mában a teljesített sét felső róm. kat. Bár nem séggel viselteti Szerk.) kedni, n. gedet v. amenny lehet — Nándor. nak en. gyeitől. tövé tet. nepség. mulaszt. állítása. nak ere. leendő. őszinte

gyász. O Fels. végben. gyász. vatal is. tal —. 4 órató. hivatal. „Ertes. esolatos. a kassa. rendelt. talokná. dön sz. O Fels. napon

A Pest. vetkező. gyász. szellem. mes sz. szünt. megint. hogy. főváro. sajtó. gyűlte. a befő. s inté. séggel. díjtal. Cimet. mány. befoly. uttal. dunk. kedet.

tanár. a rend. Helye.

ügvy. tiszte. N-B. tári. kisas. nyös. völeg.

nagy. és 18. f. hó. ünne. böjt. niök. itélk. tagj. ják. jót. tem. meg. ajta.

bold. „Má. égi. két.

— **A „Bodrogközi nőgyesület“** által rendezni szándékolt, de a nemzeti gyász miatt elmaradt bazár nagy mennyiségű és értékes tárgyai kisorsolás útján fognak az egyesület javára értékesített; mielőtt ez rövid idő alatt megtörténne, a tárgyak f. hó 29-étől kezdve egy hétig Király-Helmeczen, a Tiszaszab. társulat nagytermében 20 kr. belépő-díj mellett közszemlére lesznek kiállítva, melyről a közönség ezennel értesítettik.

— **Helyreigazítás.** A következő sorokat vettük: Igen tisztelt barátom! Lapod utolsó számában azt olvasom, hogy te szíves készséggel teljesítetted személyem, illetőleg izlésem kiemelését felszíves asszonyunk rekvizitum alkalmával a róm. kat. templomban felállított ravatalért. — Bár nem tudom, hogy ki az, kinek szíves készséggel engedsz s ki irántam ily jó indulattal viseltetik; (hogy ki: elárulom. A közvélemény. Szerk.) nem akarván azonban pávatollal ékeskedni, most én kérek arra, hogy ezt a készségedet velem szemben is gyakorold. A dieséret — amennyiben ily alkalomból egyáltalán arról szó lehet — nem engem illet, hanem Ambrózy Nándorné önagságát, ki kegyelete sugallatának engedve e célra városunk áldozatkész hőgyeitől oly összeget gyűjtött egybe, mely lehetővé tette nagy halottunkhoz méltó halotti ünnepség rendezését. — Ez alkalommal el nem mulaszthatom kiemelni, hogy a ravatal összeállítására Fischer Ödön városi kertész fáradságának eredménye. — Midőn ennek b. lapodban leendő szíves közlése kérmélek maradok stb. őszinte híved: *Hornray Béla* dr.

— **A m. kir. posta- és táviróhivatal gyászsa.** Néhai dicsőült Erzsébet királyné (O Felsőségének) folyó hó 17-én délután 4 órakor végbement temetése alkalmából, az országos gyásznap megfelelően, a kir. posta és táviró hivatal is méltó kifejezést öhajtván adni, a hivatal — a táviró osztály kivételével — délután 4 órától 6 óráig zárva volt, miről a közönség a hivatal kezelő osztályain kiűggesztett külön „Értesítés“-ekkel informáltatt. — Evvel kapcsolatosan megemlíti alkalmi tudósítónk, hogy a kassai m. kir. posta- és táviróigazgatóság elrendelte, hogy a kincstári posta- és táviróhivataloknál az uniformisban lévő tisztviselők midőn szolgálatban vannak, az Erzsébet királyné (O Felsőségének) viselt országos gyász jelölést 6 hónapon át balkarjukon gyászszalagot hordjanak.

— **Köztudomásul és mihez tartásul.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól a következő tudósítást kaptuk: Nemzetünket mely gyászba borította az a rémhír, hogy fenkölt szellemű királyné, Erzsébet O Felsőge nemes szíve, gyilkos tördőfés áldozataként, megszünt dobogni s a gyász nyomán országoszte megindult a mozgalom, mely céljaul tüzte ki, hogy dicsőült Királyné szent emlékére hazánk fővárosában szobor emeltessék. A fővárosi napi sajtó szerkesztői a szobor ügyében értekezletre gyűltek össze, amelyen határozatba ment, hogy a befolyó adományok nálunk helyeztessenek el s intézetünk, természetszerű dolog, hogy készséggel elvállalta az összegek kamatoztatását s díjtalan kezelését. Felkérjük ennél fogva a t. Cimet, hogy a szobor-alapra szánt esetleges adományait hozzánk juttatni sziveskedjék; mi a befolyó összegeket azonnal nyugtatjuk s egyuttal azok hírlapi közzétételéről is gondoskodunk. Teljes tisztelettel: *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.*

— **Áthelyezés.** Balogh Pál kegyesrendi tanárt, a főgimnázium ötödik osztályának tanárát, a rendkormány Ujhelyből Veszprémbe áthelyezte. Helyét Saláta Károly piarista tanár fogja pótolni.

— **Eljegyzés.** Nemes Bertalan budapesti ügyvéd, Nemes Lajos kir. tan. tanfelügyelő tisztelt barátunk fia, f. hó 7-én váltott jegyet N-Beeskereken, Szathmáry Kálmán kir. kincstári ügyész szép és kedves leányával, Sárka kisasszonnyal a társadalmi életünkben is előnyösen ismert földink és barátunknak — a fiatal vőlegénynek, mi is örömmel gratulálunk!

— **Jom Kipur.** Izraelita polgártársainknak nagy ünnepei e hó végére estek az idén. 17-én és 18-án voltak az újévi nagy ünnepek és hétfőn, f. hó 26-án, lesz az engesztelés napjának nagy ünnepe: *Jom Kipur*, mely napot a legszigorubb böjttel és legodaadobb imádsággal kell eltölteni, hogy bűnboesánatot nyerjenek. E napon itélkezik az Ur választott népe minden egyes tagjának jó vagy balsorsa fölött és ezért kívánják e napon egymásnak a hívek azt a legfőbb jót, hogy imájuk meghallgatásra találjon. A templomok és imaházak már ma, az ünnepet megelőző estén, mind színültig megtelnek és az ájtatosság egész másnap estig tart.

— **Égi tűnemény.** A nagyemlékü, megboldogult királyné temetése napján — írja a „Máramaros“ — a viski emberek egy csodálatos égi tűneményt láttak. Beszéli, hogy az égről két nagy sötét felhő ereszkedett alá; a felhők

felső része, mint két nagy szárny, összeért és felette fényes korona látszott. A nap lassan fellegek közé került s megaranyozta a koronát, körülte pedig apró báránylelegek, mindmégannyi angyalkák, lebegtek. A sötét felhők lassan foszlottak s egyszerre női fátyolos, koronás alakká váltak; majd előbb elenyészett a női gyászos alak koronája s lassan eltűnt az egész látomány. A nép munkáját abba hagyva sokáig nézte a csodálatos képet. A nép azt hiszi, hogy *Isten Erzsébet királynét égbe emelte nekik megmutatta és Őt a magyar nép védőangyalává tette.* — Mennyi báj, szívemesség és élő remény van az egyszerű emberek szent hitében!

— **Esküvő.** Moskovszky Dezső, Moskovszky János kereskedelmi és műkertész közbeesülésben álló polgártársunknak derek fia, f. hó 14-én esküdtött örök hűséget *Pantalits Mariskának*, özv. Pantalits Tivadarné kedves és szeretetreméltó leányának az ág. ev. templomban, hol az ifjú párhoz nt. Boór Jenő lelkész intézett szép beszédet. — Allandó boldogság legyen osztályrészük!

— **Névvaltoztatás.** Knopfler Gáspár, Margit, Bertalan és Mariska a belügyminiszter engedélyével nevüket „Gombos“-ra változtatták.

— **Posta- és táviró segédtisztai tanfolyam.** A helybeli posta- és táviróhivatalnál szervezett és folyó hó 20-án megnyílt segédtisztai tanfolyamra, melynek vezetésével és a postaszak előadásával Rosznáky Gyula főosztályvezető, a távirói szak előadásával pedig Matterny Andor tiszt bízott meg, nyolc hallgató vétetett föl, névszerint: Berenési Antal, Derbisz János, Ilnát János, Máthé Lajos, Pataki Mihály, Rézy Vilmos, Steinhübel Lajos és Vinezs Géza.

— **Tűz.** Ma egy hete, esti 6 és 7 óra között, a Jókai-utcaiban Dankó János földmivész udvarán a csűr mellett lerakott szalmaboglya, valószínű hogy gyújtás miatt, lángot vetett s a szélből élesztve, néhány pillanat múlva a lakóház végébe épített pajtát és attól mihamar a ház fedelét is meggyújtotta, sőt az ezzel délfelől szomszédos Timkó György házába is belekapott a tűz, úgy hogy mire a tűzoltók megjöhtek, mind a két ház lángban állott, ezeknek megmentéséről tehát már szó sem lehetett, a tűznek tovább terjedését azonban meggátolták. Dankó 700 forintra, Timkóné pedig 500 forintra becsüli kárát. A leégett épületek különben biztosítva voltak.

— **Lukács Károly** a helybeli cigányzenekar jeles primása a fegyvergyakorlatról vissza érkezvén, zenekarának vezetését átvette s azt újabb erővel szaporította, mely körülményre e helyen hívja fel a t. zenekedvelő közönség figyelmét.

— **Medvetáncolatok sorsa.** A mult héten két szekérel medvetáncolat és majommutogató szerbiai cigányok kerültek Ujhelybe: ámde vesztükre, mert Barthos József főszolgabíró, a belügyminiszter rendelkezésének személt tartásával, a szerb cigányok két medvét kiirtatta, magukat a kesergő cigányokat pedig hazájuk fele toloncuton utnak indította.

— **Budapestre szóló megbízások** pontos elintézésére vállalkozik egy vármegyénkben is előnyösen ösmert urnó, ki nemesak hivatalos ügyekben szerez és küld tudósításokat, de a főváros legelőkelőbb kereskedő cégeivel fenálló öszeköttetése folytán előnyös bevásárlásokat eszközöl. Bizalommal kéri tehát mindazokat, kiknek elintézendő ügyleteik vannak Bpsten, forduljanak hozzá, ki szerény jutalék mellett a legpon tosbabban és leglelkiesmeretesebben jár el minden megbízásában. Cime: kiadóhivatalunkban megtudható.

— **Vonatkisiklás.** A mult héten Szerencs állomás előtt, sineltörés következtében egy teher vonat kisiklott. A vonat személyzete szerencsésen megmenekült és így emberéletben kár nem történt; több kocsi és a pályatest azonban erősen megrongálódott, úgy, hogy a kisiklás után a Budapestre érkező gyorsvonat utasai 1 1/2 órai késedelmet szenvedve érkeztek meg, mert Szerencsen át kellett szállaniok a reájok várakozó s Ujhelyből eléjük küldött vonatra.

— **A magánvállalatok képes levelezőlapjai,** amint ezt a kir. posta- és táviró vezérigazgatóság lapunk útján is tudatja, a levelezőlapokra érvényes díjkezdményben nem fognak részesítettetni, ha a „Levelezőlap“ feliratskivül még a magyar kir. posta vagy az ország címerének rányomásával is elvannak látva. Azonkivül a marmarokrona területén póstára adott levelezőlapoknak magyar nyelven „Levelezőlap“ feliratot kell nyelniek, tehát a *Correspondenskarte*, avagy másnyelvű hasonló feliratok nincsenek megengedve. Megjegyzendő még az is, hogy illem- vagy becsületsértő, avagy büntetendő cselekményt involáló képet, ábrát vagy közleményt tartalmazó

magán levelezőlapot a posta egyáltalán nem fog szállítani.

— **Szabad előadás.** Kröczer László dr., a jeles orvos, B.-Kereszturban f. hó 18-án a község háza tanácstermében, nagyszámu hallgatóság előtt szabad előadást tartott a *tüdővész terjedésének meggátolásáról.* A hallgatóság sorraiból, mely iparosokból s földmivelőkből állott, hiányzott az elüljáróság és az intelligencia.

— **A tarczali m. kir. vincellériskola** igazgatósága az ezen iskolánál rendszeresített egy éves vincellérképző tanfolyamba való felvételre pályázatot hirdet. A tanfolyam folyó évi december hó 1-én kezdődik, — a részletes feltevélek a m. kir. vincellériskola igazgatóságánál, valamint kiadóhivatalunkban is megtekinthetők.

— **Sajtóhiba.** A tipográfianak apró maliciózus ördögei Moore Tamásnak, a halhatatlan angol poétának *Estharang* (The evening Bell) című és lapunk legközelebb megjelent számának „Csarnok“ rovatában közölt dalát ellopták Moore-tól és odaadták Movre-nek, aki valami anarkista lehet, de semmiesetre se poéta; amiért is a szegény, szomorú Moore Tamásnak eredeti tulajdonába az „Estharang“-ot ezennel visszahe-lyezük.

— **Bérbeadó** egy jó forgalmu helyen egy bor-, vagy söresarnoknak, kávéháznak, vagy esetleg kisebb szállónak is igen alkalmas helyiség. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

— **Abonyi Irén,** művirágokból font koszoruk, ablak- és kirakatdíszek esinos készítményeiről lapunk mai számában foglalt hirdetményére felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

Selyem-damast

75 krtól: 14 krtól 65 krtól méterenként, — valaminfelette, fehér színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 65 krtól méterenként, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privat-fogyasztóknak** postabér és vámentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig** postafordultával küldenek, **Henneberg G.** (cs és kir. udvar szállító) **selyemgyárak Zürichben.**
— Magy r levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 5.

Irodalom.

A királyné és az országos bandériom. Tudvalevő, hogy O felsőségének a mi királynéknak ugy mondhatni legutolsó nyilvános szereplése Magyarországon az volt, midőn felszíves férjével, az uralkodóval a budai várpalota erkélyén fogadta a magyar nemzet, illetőleg az ország bandériomának hódolatát. Ez a jelenet történelmi hűséggel és művésziessen meg van örökítve ama nagy körképben, melyet Eisenhut Ferenc festett, s mely a „Hódoló díszfelvonulás“ cím alatt Budapestben a városligetben látható. A közönség, mely e héten látogatta meg a körképet, a mióta az iszonyu szerenestlenség megtörtént, érthető szeretettel és bámulattal, s szinte kivétel nélkül a legmélyebb megindulással nézi a festményen a királyné alakját. Legtöbbször sürgetik azt is, hogy a festmény e mozzanatainak fényképét megkaphassák, a mi azonban eddig lehetséges nem volt; a körkép igazgatósága azonban legközelebb gondoskodni fog arról, hogy a közönség eme kívánságának is megfelelhessen.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedűzenei mű folyóirat ép most megjelent XVII. füzetét tartalmazza a következő zenemű-újdonásokat: Lengyel Miksa „Beesületes legény voltam“, Kikéltom én az egész világnak két divatos magyar nótát. III. Chapi R. „Az unatkozó király.“ Francia négyes. (A népszínház legújabb színe kerülo operette újdonása.) IV. Decker J. „Moskva“ orosz népdalt, mely az „Ös-Budavári“ orosz népdalok kötetének zajos tetszéssel naponta énekelt műsorzáma. A minden zongorázónak és hegedűsnek kiváló fontossággal bíró olcsó zene-folyóirat havonta kétszer megjelenő mindenkor 10-10 oldal zenét tartalmazó füzetet a legújabb s legjobb választékot hozzák a modern és időszerű magyar dal, mádal, szalon, tánczene, kupték, hegedű darab újdonásokból. Hat füzet egy negyedévesben 6) oldal zeneművel melve 1 ft az előfizetés. Előfizetheti „Zenélő Magyarország“ Klökner Ede zenemű kiadóhivatalában Budapest, VI. Csengeri utca 62. sz. a honnan magismerőse mutatváyszámot ingyen és bérmentoe küldenek.

A Pesti Hírlap nagy képes naptári szívesen látotti karácsonyi jántókaMagyarország legkedveltebb, legelterjedtebb s ép azért leghatalmasabb vállalatának: a Pesti Hírlapnak megkapja a naptárt, melybe legkittünőbb iróink dolgoznak, s mely díszes kiállításban, sok képpel és terjedelmes közhasznu részszel (címár, utmutató, gazdasági tudnivalók) december közepén küldetik szét, minden októberben belépő új előfizető is. Valamint megkapja a folyó regényt külön lenyomatban. Azonkivül minden előfizető kap havonként följegyzésekre való kis jogyzék-naplót és a Párisi Divat című díszes divat-hetilapot féláron. Egyetlen más lap sem nyújt annyi kedvezményt olvasóinak, mint a Pesti Hírlap, mely valóban versenyen kívül áll. Minden kedvezményben részesül az is, aki havonként küldi be az előfizetést 1 ft 20 krt, míg két hóra 2 ft 40 kr, három hóra 3 ft 50 kr a lap ára; a Párisi Divattal együtt negyed évre 4 ft 50 kr. Kiváantra mutatvány-számokat is küld a kiadóhivatal (Budap-st, V. váci-körút 78., a Pesti Hírlap házában).

A Stampay-féle 15 kros, 224 lapos kat. énekes-könyv V. kiadása megjelent. 200 ének, sok ima, a temetési szertartások, passiók és jelképes ministrációk kívül Ráfael és Van Dyck világhírű festők legszebb képei

(sixiniai madonna, feszületkép) is befoglalják. Csinos vászonsarkas keménykötésben, aranyozással 15 kr., finom angolvaszonban, elegáns kiállításal, különféle színben: 25 kr. 11-ik könyv és 16 oldalos kottamelléklet ingyen. Kőbüköt. Esztergommege. Stampay.

A Magyar Hirlap, melynek szerkesztője: Fenyő Sándor, fómunkatársa maga Jókai, az új évfolyamban két eredeti regény közlésébe fog, az egyik Jókai-nak a Magyar Hirlap számára írt új nagy regénye: Gyász orgiák, a másik Bródy Sándor A kőműves című munkája. A lap előfizetése egy hónapra 1 ft 20 kr., évfolyamra 3 ft 50 kr. A vidéki előfizetők igen sok kedvezményben részesülnek. Nevezetesen: Az „Évszak” című gyönyörűen illusztrált divatlapot negyedévenként 80 krajcárért, a „Kis világ” című képes gyermeklapot negyedévenként 50 krajcárért kapják meg. A Magyar Hirlap ez ideig 200 oldalra terjedő ingyenes karácsonyi albumát megkapja mindenki, aki most belép előfizetőnek. Kiadóhivatal: Budapest, Honvéd-utca 4. szám.

KÖZÉLET.

Jegyzőkönyv

a Bodrogközi jótékony nőegyesületnek Király-Helmeczen 1898. évi szeptember hó 18-án d. u. 3 órakor a Tiszaszabályozó társulat nagyszabályozó alakuló közgyűléséről.

Jelenvoltak:

Gróf Mailáth Józsefné elnökle alatt Aczél Izidorné, Bárczy Balázné, Bárczy Ilona, özv. Bányay Albertné, Barathy Sámuelné, Bencsik Leona, Bencsik Irén, L. Bodnár Péterné, gróf Buttler Évike, Czék-lássy Sándorné, Cziganyi Gézáné, Czapáry Hedvig, Csiba Györgyné, Csopay Antalné, Diószeghy Pálné, Eizelt Vincéné és 2 leánya, dr. Frieder Zsigmondné, Frieder Sarolta, Falcsik Gáborné, Füzesséry Károlyné, Galambos Ödönné, Gonda Béláné, Gúthy Józsefné, Geiger N. né és 2 leánya, Hidegkövy Elekné és leánya, Keresztúry Józsefné, Kemechey Jánosné és leánya Vilma, Kemechey Béláné, Korchma Emma, Kiss Károlyné, dr. Lengyel Sándorné, Lábos Gyuláné, Leskó Endréné, Lacsny Lajosné, Lipták Istvánné, dr. Marossy Antalné és leánya Irénke, Mitrovich Endréné, Moók Erzsike és Mártha, Mincsik Irma, Melles Emilné, Mezey Jenőné, Némethy Jánosné, Oláh Ignácné, Pál Lajosné és leánya Irénke, Révy G. Viktorné, Révy Mathild, Riszdorfer Józsefné, báró Sennyey Béláné, báró Sennyey Miklósné, Sohajda Jánosné s leányai Jolán, Mariska, Gizi, Schusztar Györgyné, Szabó Lajosné s leánya Mariska, Szerdahelyi Vinczéné s leánya Adrienne, Szerviczky Ödönné és leánya Margit, Szmrecsányi Jánosné, Szakraida Jánosné, Tóth Emma, özv. Ullrich Vilmosné, Ungváry Lászlóné, özv. Voronyák Józsefné, Voronyák Lajosné, dr. Weinberger Józsefné, Zinner Mórné, Isépy Zoltán járási szolgabíró és L. Bodnár Péter jegyző.

Gróf Mailáth Józsefné a nőegyesületi mozgalom megindító nevében az egyelőre értekezletre alakult jelenvoltakhoz a következő előterjesztést intézte:

„Tisztelt értekezlet! Midőn a mai napra a Bodrogköz tisztelt női közönségét ide egybehívtam, a közkíválatomnak véltem eleget tenni, örömmel tapasztalván, hogy a folyó évi május hó 6-án tartott értekezletünk óta, érdeklődéssel várták Bodrogköz hölgyei ezen általunk megindított mozgalom további fejlődését.

Ugy hiszem, belátjuk mindnyájan azt, hogy ezen mozgalom csakis úgy érvényesülhet, csakis úgy hozhat kellő gyümölcsöket, ha bizonyos formát öltvén, közakarattal és közérővel jut oda is, hol egyesek, erejüket elszórván, hiába fáradoznak.

Megemlítettem már májusban, hogy egy jótékony célú nőegyesületet óhajtanék a Bodrogközön életbeléptetni, felkérem tehát a tisztelt értekezletet, miszerint nyilatkozni szíveskedjenek, hajlandók-e a nőegyesületet megalakítani és abba mint tagok belépni? Ha igen, egyúttal kérem az értekezletet, hogy a közgyűlés vezetésére elnököt méltóztassanak választani.

Az értekezlet Szerdahelyi Vinczéné indítványára egyhangúlag gróf Mailáth Józsefné óméltóságát kérte fel és választotta meg a közgyűlés vezetésére.

2. Az értekezlet közgyűléssé alakulván, az annak vezetésére felkért elnök,

gróf Mailáth Józsefné azt a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés!

Mielőtt összejövetelünk célját előadnám, mindenekelőtt egy szomorú kötelességet kell teljesítenem. A megrendítő, minden magyar szívet mélyen lesújtó, minden képzeletet felülmúló, borzasztó csapás, mely az egész országot a legnagyobb gyászba borította, mely sebet ejtett a mi szívünkön is; hisz imádott királynémban Magyarország édes anyját siratjuk s fájdalommal eltelt szívvel gondolunk azon elmúlt, soha vissza nem térő napokra, amikor azon boldogító tudat hatott át, hogy az ő szerető szíve örökös felettünk. — Könyvelt szemmel tekintünk fel szeretett királyunkra, ama vértanura, ki királyi trónusán a keserűség kelyhét utolsó cseppig immár kiürítette — és összetett kézzel fohászunk a magyarok Istenéhez, kérvén őt, hogy tartsa meg imádott királyunkat, ne ragadja el őt is szerető alattvalói köréből, de engedje, hogy még számos éven keresztül uralkodhasson népei felett, boldogítván ezeket, mint a hogy még eddig uralkodó, népet nem boldogított. — És kérjük arra is, hogy elhunyt áldott emlékü királynéknak üdvözült lelke mint védangyal örökös ezentul is forrón szeretett uralkodónk és imádott hazánk felett.

Ilyen gondolatoktól eltelve, szinte elképzelhetetlennek látszik előttünk, hogy olyannal foglalkozzunk, a mi nem kizárólagosan szomorúságunkkal van kapcsolatban, — de t. közgyűlés, ha visszatekintünk dicsőült királynéknak életére, mi tünik leginkább szemünkbe? Nem-e azon páratlan szeretet, a mellyel ő igyekezett minden könnyet száritani? Ő volt a jótékony jelképe, minden törekvése oda irányult, hogy vigasz nélkül soha senkit ne bocsásson el magától. — Mivel örökithetők meg tehát méltóbban áldott emlékét, mint egy ily hasonló jó cselekedettel! Fájdalmunkban ne felejtsük meg szegényeinkről, ők azért rövidséget ne szenvedjenek.

Áldott nagy halottunk szelleme lebegjen felettünk, a midőn most a Bodrogközi jótékony nőegyesület megalakuló gyűlését megnyitjuk.

A közgyűlés az Elnök által előre bocsátott megemlékezést a legmélyebb bánattal és megilletődéssel állva hallgatta meg s azt jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta.

3. Ezután az Elnök tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy a jelenlévők a mai gyűlés határidejéről külön meghívóban értesítve lettek, az egyesületbe való belépésüket kijelentették és ezt a tagsági törzskönyvben aláírásukkal igazolták.

A tagsági törzskönyv igazolása szerinti 116 egyleti tag közül 71 tag megjelenvén, az alapszabályokban tervezett határozatképességet konstataálta és a közgyűlést megnyitotta. A jegyzőkönyv vezetésére Elnök Bodnár Péter Bodrogközi Tiszaszabályozó társulati titkárt s a hitelesítésre Keresztúry Józsefné és Révy Gézáné egyleti tagokat kérte fel.

Ezután indítványozta Elnök, hogy az egyesület „Bodrogközi jótékony nőegyesület” czime alatt, Király-Helmecz székhellyel 30 évre alakuljon meg és a rendes tagsági díj évenkénti 1 frt összegben állapítsák meg, mely összeg negyed évi részletekben és előzetesen legyen fizetendő.

A közgyűlés egyhangúlag elhatározta a „Bodrogközi jótékony nőegyesület” megalakítását 30 évi időtartamra Király-Helmecz székhellyel s a rendes tagsági díjakat évenként 1 frt s negyedévenként előlegesen fizetendő összegben állapította meg.

4. Felolvastatta Elnök az egyesület alapszabály tervezetét, mely pontonként letárgyaltatván.

A közgyűlés azokat egész terjedel-

mében megállapította, elfogadta s elhatározta, hogy azok kormányhatósági jóváhagyás végett illetékes helyre felterjesztessenek.

5. Gróf Mailáth Józsefné közgyűlési Elnök a „Bodrogközi jótékony nőegyesület” megalakulását a fentebbi határozatok értelmében örömmel konstataálván, mielőtt a nőegyesületnek az alapszabályok értelmében történendő végleges szervezkedése megejtetnék s e célból idáig betöltött tisztét a megválasztandó egyesületi Elnöknek átadná, megragadta az alkalmat, hogy egy indítvánnyal lépjen a közgyűlés elé.

A megállapított alapszabályok szerint ugyanis a Bodrogközi nőegyesület, céljának minél hathatósabb előmozdítása szempontjából két díszelnököt is választ.

A díszelnöki állásokra Bodrogköz azon 2 hölgyét ajánlja, kik rajongván a szépért és jóért, mintaképei a valódi jótékonyágnak és őrangyalai azon vidékeknek, melyek szerencsések őket magukénak mondhatni. — E két díszelnöki állásra saját részéről özv. Báró Sennyey Pálné ő excellenciája és főmagassága Hg. Windischgrätz Lajosné megválasztatását indítványozza.

A közgyűlés ezen indítványt osztatlan, egyhangú lelkesedéssel elfogadván és magáévá tevén, a nőegyesület 2 díszelnöki állására Nagyméltóságú özv. Báró Sennyey Pálné s főmagassága Hg. Windischgrätz Lajosné urnókat választotta meg.

6. Báró Sennyey Miklósné a következő táviratot olvasta fel: „Bécs. Nőegyesületi gyűlésnek Helmeczen átadni. Végtelen sajnálom, hogy az alakuló gyűlésen nem vehetek részt. Tudom, hogy az egész gyűlekezet és vidék szíve óhaját fejezem ki, ha mint elnököt azt ajánlom, ki minden szív és észbeli tehetséggel oly nagy mérvben van megáldva s hivatva van ezen állásban áldásosan működni. Tehát kérjük Mailáth József grófnét az elnökséget elfogadni. Báró Sennyey Pálné.”

A közgyűlés ezen indítványt ugyan csak osztatlan és egyhangú lelkesedéssel magáévá tevén, Gróf Mailáth Józsefné ő Méltóságát az egyesület elnökévé kikiáltotta s megválasztotta.

7. Gróf Mailáth Józsefné megválasztott egyleti Elnök a közgyűléshez a következő beszédet intézte:

„Tisztelt közgyűlés!

Csekély személyembe helyezett bizalmuknak ezen szép megnyilatkozásáért fogadják legbensőbb köszönetemet. — A milyen őszinte jókarattal igyekeztem eddig mind azt elérni, a mit a társadalom terén elérni szükségesnek tartottam, olyan őszinte és kitartó odaadással fogok ezentul is ezen nőegyesület érdekében és képviselésében eljárni — a mely egyesület megalakulását forrón óhajtottam és minden tölem telhető módon elősegítettem. Nem mulaszthatom el ezentul a t. közgyűlés figyelmét felhívni három körülményre, a melynek betartása feltétlenül szükséges, ha sikerrel akarunk működni és egyesületünket ama erkölcsi és anyagi magaslatra helyezni, melyet részére kívánunk.

Egyesek ereje gyenge, sok ilyen erő pedig egy olyan hatalmat képvisel, a mely szembe szállhat nagyobb akadályokkal is és kitartással ezeket le is fogja küzdeni. Sok lesz az akadály utunkban t. közgyűlés, igyekeznünk kell ezek leküzdésére kellőképen felfegyverkezni, és mi lenne más mint az összetartás, az egyetértés, a mi leginkább erőssé fogja tenni egyesületünket. Ne pazaroljuk tehetségeinket kifelé, ne engedjük közöttünk személyes kérdések által viszályokat támasztani, de központosítsuk minden igyekezetünket és tekintsük ezen nőegyesület minden egyes tagját édes testvérünknek, ki velünk együtt egy magasztos cél felé halad és ennek szenteli ezentul idejének egy részét.

A
második
lom, biz
rekvésü
Engedjé
sel ford
lasztott
ajándék
lommel,
bizalma
kelődni.
sület né
és készs
sziveme
szeretet
tőle ez
egyeter
mellett
megnyé
tárt, m
zött, a
ben az
a harm
retet
és a m
velki
Mert d
fogja d
akkor
nek, h
hogy
„Mind
nekün
fogja
melyet
tenni.
sület
M
ket, v
sági t
S
Szervi
rossy
retvén
tartam
A
ülést
ményt
határo

láné,
Mikló
Ödön
Bélár

Pác
lintne
tyán,
Rad,
Bodr
Gusz
Örne
zsefi
dász
mez
man
Bélá
man
Elek
jén,
Bec
Lac
Kar
End
Lel
Nag
K.-E
Olc
nos
rics
K.-J
Hel
dor
Sze
Ág
enn
Szl

A mindnyájunk által óhajtott siker második fontos feltétele a kölcsönös bizalom, bizzunk egymásban és legyen főtörékvésünk a nép bizalmát is megnyerni. Engedjék meg, hogy itt egy külön kéressel forduljak Önökhöz, — bizalmuk választott meg ezen egyesület elnökévé, ajándékozzanak meg ezentul is ezen bizalommal, ne engedjék soha a legsekélyebb bizalmatlanságot irántam szívükbe befészkelődni. — Bármikor fognak e nőegyesület nevében felkeresni, mindig örömmel és készséggel fogok rendelkezésükre állani, szívesen fogom hordani az ügyet, amelyet szeretettel felkaroltam azért, hogy többet tőle ez életben meg ne váljak. És ha egyetértésben, bizalommal fogunk egymás mellett munkálkodni, ha a nép bizalma, megnyerése által sikerül átlépni azon határt, melyet a bizalmatlanság köztünk húzott, akkor fel fog ébredni mindegyikünkben az a legszebb, legboldogítóbb érzélem a harmadik és legfontosabb feltétel: a szeretet — mely egymagába képes mindenre és a melynek melegítő sugarai segítségével ki fog nyilni előttünk minden szív. — Mert csak a felebaráti szeretet fáklyája fogja utainkat kellően megvilágítani és csak akkor mondhatjuk működésünket sikeresnek, ha azon lélekemelő tudattal birunk, hogy népünk szeretetét megnyertük. — „Mindenkori segítségre készen“ ez legyen nekünk is jelszavunk és az Ur Isten meg fogja áldani minden egyes lépésünket, melyet az ő szegényei érdekében fogunk tenni. Éljen a Bodroghközi jótékony nőegyesület minden egyes tagja!

Méltóztassanak most kerületi elnököt, választmányi és számvizsgáló bizottsági tagokat választani.

Szavazatszedő bizottsági elnöknek Szerviczky Ödönné, tagokul pedig Dr. Marossy Antalné és Schusztér Györgyné kértvén fel, Elnök a közgyűlést a szavazás tartamára felfüggesztette.

A szavazás befejezése után Elnök az ülést újból megnyitván, következő eredményt hirdette ki a közgyűlés egyhangu határozataként:

Kerületi Elnökök:

Kossuth Lajosné, Bárány Sennyei Béláné, Bárány Sennyei Mária, Bárány Miklósné, Szerdahelyi Vinczéné, Szerviczky Ödönné, Szmeccsányi Jánosné, Br. Vécesy Béláné.

Választmányi tagokul:

Bárczy Balászné Páczin, Bárczy Ilona Páczin, Bartha Józsefné Viss, Beeske Bálintné Kis-Tárkány, Báthy Gedeonné Batytyán, Bencsik Irén Rad, Bencsik Leona Rad, Benyó Józsefné B.-Szerdahely, L. Bodnár Péterné K.-Helmec, Damjanovics Gusztávné B.-Szerdahely, Diószeghy Pálné Órhegy, Eiszelt Vinczéné Ricse, Erdey Józsefné N.-Kövesd, Farkas Antalné Vajdacska, Dr. Frieder Zsigmondné K.-Helmec, Dr. Fuchs Emilné K.-Helmec, Guttmann Mórné Luka, Reich I.-né Luka, Gonda Béláné Bély, Lipták Istvánné Lelesz, Guttmann Izraelné B.-Szerdahely, Hidegkövy Elekne Agárd, Keresztury Józsefné Semjén, Kiss Károlyné Bély, Klein Nándorné Beesked, Dr. Lengyel Sándorné Agárd, Laacsny Lajosné Lelesz, Máthé Gyuláné Karsa, Melles Emilné Dobra, Mitrovich Endréné K.-Helmec, Mihalovics Endréné Lelesz-Polyán, Mincsik Irma Perbenyik, Nagy Károlyné Szomotor, Némethy Jánosné K.-Helmec, Oláh Ignáczné K.-Helmec, Olesváry Miklósné A.-Bereczki, Ölbey Jánosné N.-Rozvágy, Pál Albertné Örös, Páricsy Józsefné Czigánd, Pauliczky Ferencné K.-Helmec, Özv. Dr. Rác Kálmáné K.-Helmec, Révy Gézáné K.-Helmec, Risdorfer Józsefné Viss, Schvarcz Zsigáné P.-Szent-Mária, Sere Jánosné Czigánd, Szeghy Ágostonné K.-Helmec, Szerdahelyi Adrienne Rad, Szerviczky Margit B.-Szerdahely, Szkiacsák Istvánné K.-Helmec, Sohajda Já-

nosné K.-Helmec, Tarczay Ferencné N.-Géres, Voronyák Lajosné Perbenyik.

Számvizsgáló bizottsági tagokul:

Pál Lajosné K.-Helmec, Dr. Weinberger Józsefné K.-Helmec választottak meg.

Elnök ezután a következő előterjesztést tette:

8. „Végül engedjék meg, hogy emlékeztükbe hozzam azon jótékony czélú bazárt, melynek megtartása a kitűzött napon országos gyászunk miatt immár lehetetlenné vált. — Kötelességem azonban ezen így már be nem folyható jövedelem némi részét egyetünknek biztosítani, nehogy kezdetleges működésünk máris fenakadást szenvedjen és azért a bazárnak jövő évre való elhalasztásához beleegyezésemet nem adhattam. De miután a t. közönség legnagyobb része jogosan féltől, hogy táncz és zene nélkül az ünnepély anyagi eredménye csakis csekély lenne, elhatároztam, hogy a tett készüldésekkel felhagyunk és más jövedelmi forrásról fogok gondoskodni. Nagy lelkűségük folytán igen nagy mennyisége folyt be olyan tárgyaknak, melyet most elsorsolás útján értékesíthetünk, kérem a t. közgyűlést, kegyeskedjenek ösmerőseik körében minél több ily sorsjegyet elárúsítani, hogy ily módon legalább némileg kárpótoljuk azon lényeges anyagi veszteséget, mely oly váratlanul felmerült. A sorsjegyek ára 1 frt, kaphatók Oláh Ignác segédmérnök úrnál, a jegyek árát azért állapítottuk meg 1 frtban mert vannak igen értékes tárgyak is, melyek olcsóbb jegyek mellett nem volnának értékesíthetők. A sorsolásra szánt tárgyak közszemlére lesznek kitéve és annak idején tudatva lesz a t. közönséggel hogy hol lehet ezeket megtekinteni.“

Ezekután a kitűzött tárgyak kimerítetvén, Elnök a közgyűlést, az egyet működésére az Isten áldását kérvén, berekesztette.

A közgyűlés ezen elnöki előterjesztést egyhangul tudomásul vette.

A közgyűlés feloszlása előtt Szerda helyi Vinczéné a következőket mondotta:

Tisztelt Hölgyeim!

Köszönetet mondok önöknek kerületi elnöknek való megválasztatásomért, s ígérem, hogy a jó ügy érdekében hatáskörömben mindent elkövetek, hogy ezen nemes czélok eléressenek. Azonkívül köszönetet mondok Mailáth József grófné ó Méltóságának, a mi tisztelt elnökünknek, hogy kezdeményezése és buzgalma által, alkalmat nyújtott mindannyiunknak, hogy tehetségünkhöz képest hozzájárulhassunk a nőegylet megalapításához. Mailáth József grófnét az Ur Isten sokáig éltesse!

A közgyűlés Gróf Mailáth Józsefné elnököt lelkesen megéljenezvén, feloszlott.

Kmf.

Jegyzette:

Gróf Mailáth Józsefné, Bodnár Péter, egyesületi elnök, közgyűlési jegyző.

Hitelesítették:

Keresztury Józsefné, Révy G. Viktorné, egyesületi tagok.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztő úr!

Minden kommentár nélkül közlöm a tek. szerkesztő ural, hogy f. hó 17-én, boldogemlékzetű nagy királynéknak temetése napján, városunknak valamennyi bolti üzlete zárva volt, egyet kivéve, t. i. a *Kristóf* Károlyé, ki a felhívás dacára sem csukta be boltját, amelyet különben, mint hallom, a legnagyobb ünnepek alkalmával sem szokott zárva tartani.

Sátoralja-Ujhely, 1898. szept. 19.

Egy szemtanu.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

A mi gyásznak

A zemplén-vármegyei tanító-egyesület a nemzet nagy gyászából szintén kivette a maga részét és alábbi „részvét-iratát“ a vmegyei tanfelügyelőség útján illetékes helyre juttat.

Császári és Apostoli Királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk, Királyunk!

Az a megdöbbentő sötét gyász, mely az egész művelt világ őszinte részvétét felkelté. Felséged legnemesebb szívet emésztő búval tölté el, a magyar nemzetnek pedig tenger bánatot okozott: elhatott hozzánk is, Zemplén-vármegye tanító-testületéhez. Erzsébet Császárné és Királyné Ő Felségének szomorú elköltözése gyászba borítá a mi hajlékainkat is, mély fájdalmat öntött sziveinkbe, a bánat könnyeivel árasztá szemünket s keserves jajszót esalt ajkainkra.

Zokogó fájdalomunkban imáinkkal fordulunk a Mindenhatóhoz, küldjön Felségedre vigasztalásnak erejét s védje, óvja legdrágább életét s halmozza el áldásainak javával, hogy hű nemzete, leghivebb alattvalói és fiai, megtépett szívűnkre mi is vigaszt merithessünk.

A gondjainkra bizott gyermekeket pedig arra oktadjuk, arra neveljük, hogy Isten, Haza s Felséged trónjához való hűség mellett, a megdicsőült Császárné és Királyné szent emlékét soha nem muló hálával és hervadhatlan kegyelettel sziveikbe véssék. Alattvalói és jobbágyi hódoló szeretettel, legalázatosabb hűséggel és gyermeki tisztelettel maradtunk a zemplén-vármegyei tanító egyesület nevében

Császári és Apostoli Királyi Felségednek

Sáros-patak, 1898. szept. hóban

legkisebb fiai:

Habay Bertalan, Hodosy Béla,
főjegyző. elnök.

A mi rovatunk.

Megindításakor nagyon szerény célt tűztünk elé, melynek megközelítése is — innen-onnan egy év óta — csak szerény sikerű volt. Am a kritikusok száma igen hatalmas, várakozáson nagy jóval felül. Ha annyi volna a dolgozó társ, mennyi a többé-kevésbé jóakaratu kritikus, a mi rovatunk volna tán az első széles Magyarországon. Ne a könnyebb végét — uraim — a dolognak! Jertek segítsetek, hogy mások s magatok előtt is tartalmasabb legyen e most még szerény rovat! Jertek minél többben s irjatok minél többet, hogy tanulhassunk tőletek; hiszen nemcsak az a feladatunk, hogy tanítsunk, hanem magunknak is tanulnunk kell. De tanulunk is szívesen, mert jó tanító csak az lehet, ki maga is mindegyre tanul.

Ha talentumokban talán szegények volnánk, mi sem volna könnyebb, mint a mi szegénységünket eltagartani. Adnánk ki külön tanügyi lapocskát s maradnánk vele magunknak. Csakhogy nem volna helyes a nyilvánosságtól mintegy elrejtözve magunk köré húzódnunk; ellenben rajta kell lennünk, hogy a mi dolgaink iránt valamiképen a szélesebb körű közönség érdeklődését is megnyerjük. Erre az igyekezetünkre fölhívjuk a tanügy minden barátjának figyelmét a legérdekeltebbektől a legkisebb kritikussig. Ha elég erősek vagyunk: jó akaratot, ha pedig gyengék: segítséget. Igenis, a tanügynek — ha kell mindent megkísérelve is minél több jóakarót, minél több jó barátot kell szereznünk, hogy annak megbecsülése legyen általános.

Ezért a célért küzd a z. m. t. egyesület is e tanügyi rovatall. Bizonyára gyenge fegyver, mely alig ér föl Dávid parittyájával, hanem azért mégis el-el lehet találni vele azt az óriás

lomha közönyt, mely bennünk is, körülünk is bővíben vagyon.

A magam részéről jó reménységgel vagyok, hogy rovatunk kellő fölkarolásával némi eredményre is számot tarthatunk. A jó akaratú törekvést nem kell kicsinyíteni; rovatunk ez éven is becsülettel munkálkodott s bizonyára nem minden hatás nélkül. En legalább minden hétfőre szívesen vártam vendégül s majd minden száma hozott is megfizetésre való érdekes dolgot, egy-egy jó gondolatot, melyek közül ez alkalommal csak kettőre kívánom föl hívni kartársaim figyelmét. Pedig bizony van benne több is megbeszélésre s meghallgatásra érdemes.

Az egyiket, lapunk aug. 14-iki számában csakugy mellékesen vetette föl *Schneider* barátom, midőn így szól: „*Hasznos dolog volna, ha a közoktatási kormány 5 évenként, 3-4 heti tanfolyamokat rendezne a képzőkben tanítók részére.*”

Az eszme nem új; külföldön már megvalósították, de nálunk is meg kell valósítani. A mellett, hogy a képezdek színvonalát emelni kell, módot kell adni a tanítóknak arra, hogy módszerük frissesége fennmaradjon, ismeretük fölújittassék. S a dologban épen az lesz a derék, ha az ügy mozgatása a tanítók köréből indul ki. Most megelégszem azzal, hogy ez eszmét *Schneider* barátom után újra föl találtam, hiszem azonban, hogy kartársaink közül minél többen hozzá szólnak rovatunkban. A mi munkánk nem lesz, nem lehet hiába való. Ha már a hideg északról is enyhe, termékenyítő szellő kezd tova szállni, ha a lefegyverzés eszméje csak némi részben nyer is megvalósulást, nagyobb gond fordul tán a népnevelés felé. Eljő tán rövidesen az az idő, mikor gyilkos fegyverek helyett több jut majd tollra, papírosra és könyvre; mikor a tanügy, ez a kis Hamupipőke diszes ruhát nyer és teljes elismerésben részesül. Bár rég megtörtént volna! Ha kaszárnyák helyett iskolákat építenek fejedelmek és kormányok; ha a népek virágát fegyverforgatás és ellenségeskedés helyett Isten és ember szeretetére nevelik, ma talán megkíméltünk volna attól a sötét, megdöbbentő gyászról, mely egy elvadult, vagy tán soha meg sem szelidített állat egyetlen kezűtése után csak a mult héten ért bennünket.

A népnevelésügyeért nem lehet eleget áldozni, annak soha sem nagy az ára. Reménylünk, hogy erre az intéző körök is rájönnek és e szerint cselekednek.

Addig is azonban, míg ezen — jóformán csak álmok megvalósulnak s míg egyebek között a szünidei tanfolyamok is létesülhetnek, önképzésünkre magunknak is nagyobb módot kell keresnünk. Egyelőre két dolgot kívánok megvalósítani: az egyik, hogy gyűléseinkre kiváló erőket nyerjünk meg föl olvasások tartására: a másik pedig az, hogy tanító-egyesületünk részére egy pedagógiai könyvtárt állítsunk fel, melyben szakok és tantárgyak szerint rendezve minden tankönyv és minden — legalább magyar nyelven megjelent — pedagógiai mű, esetleg több példányban is föl található legyen. Ezt a könyvtárt időközönként ki kellene egészítenünk népszerűen írt tudományos munkák jól megválogatott, nekünk való darabjaival. A legközelebbi választmányi gyűlésen ily értelemben indítványt fogok előterjeszteni. Jól megvalósítva hathatós előmozdítója lehet a mi további előhaladásunknak; de a szünidei tanfolyamokat nem pótolja, azok létesítését sürgetnünk kell.

Rovatunk májusi számaiban *Berecz Károly* barátom indítványozta, hogy alapítsuk meg „a zempléni megyei tanítók házat.” Vártam, hogy e dologhoz kartársaink közül többen hozzá szólnak, de még ez ideig nem történt. Nem gondolnám, hogy tán maga a gondolat nem volna életre való; azt sem állítom, hogy közönyünk volna oly nagy, hogy a bennünket legközelebből érintő dolgok iránt sem mutatnánk elég érdeklődést; hanem talán inkább a megvalósítás nehézségei, akadályai szolgálhatnak a hallgatás méntéseiül.

Sok szép intézmény beszél immár a magyar tanítók tevékenységéről, áldozatkészségéről — Budapesten. Mindazok nagy része, mik budapesti kartársaink méltó dicsekedései, a vidéki tanítók erős támogatásával létesültek. Itt az ideje, hogy magunk felé is forduljunk már végre valahára. Szívesen aláírom *Berecz* kartársammal a közmondást: „segíts magadon, az Isten is megsegít” s készséggel hozom meg majd évenként az áldozatot is. Ha mi nem érjük meg a z. m. t. házában fölépülését, majd megéri mások; vessük meg legalább alapját, melyen utódaink építsenek. Reményem, hogy ha tette kerül a sor, sokaknak jóakarátával találkozunk. Ezeket óhajtottam egyelőre többeknek, mintegy válaszul elmondani. Hiszem, hogy az új isk. évben megújult munknerővel s megszáporodott munkatársakkal a mi rovatunk is erősödni fog.

A vizontlátásra! —y.

A gazdasági ismétlő iskolák.

Irta: *Gönczy Bertalan*,
megbízott gazdasági isk. tanító.
(Folytatás és vége.)

Ahol tehát már gazdasági ismétlő iskola van, ott faiskolának is lenni kell, mert a kettőt egymás nélkül elképzelni sem lehet. Azonban nagy kérdés, az eddig létező községi faiskolák a tanteremtől milyen távol fekszenek, milyen terjedelmekkel bírnak, megfelelő-e talajuk a fa és szőlő tenyésztésre? Ha e három kivánalomnak megfelelnek, a többi egy ügyes és lelkiismeretes gazdasági tanító aggodalom nélkül keresztül viszi. Nagyon helyesen járt el *Szabolcs-vármegye*, midőn a faiskolák fellendülése céljából a faiskolát kezelni vállalkozó tanítók számára kezelési címen 30—50 ft. tiszteletdíjat állapított meg. Ha ezen vonzó erővel bíró nemes példát más megye is magáévá tenné, a faiskolák kezelését reménység felett előmozdítaná.

Nem lehet esodálni, hogy sok tanító anyagi és családi gondjai, rákényszerített számos teendő közepett ezen ingyenes munkát lóhátról nézve s hogy némi haszna legyen, burgonyával veteményezte. A tanító is tudja: „*hogy úgy forog a kerék, ha kenik.*” s a *Krisztus* koporsóját sem őrizték ingyen. Ma a 19-ik század végén, mikor minden rendű és rangú ember nyög a teher alatt s küzd az élettel, nem lehet kárhóztatni, ha a tanító az ingyen munkától irtózik; azért az ilyen ingyenes szolgáltatásokat meg kell szüntetni s mindenkit munkája arányában fizetni. Nincs az ingyen munkában köszönet, nincs rajta isten áldás. Faiskola és ingyen munka: „*fakószerék, kenderhám.*” Kapja meg csak a faiskola kezelő tanító fáradozása díját, a faiskolákra új korszak, a gazdasági ismétlő iskolákra szebb jövő virrad.

Elismerem a község idegenkedését is, midőn ezen újabb kötelezettségekkel járó vállalatlót idegenkedik; de, midőn gyermekek jövő boldogságáról és nemzeti népnevelésről van szó, a kishitű takarékoskodás számba nem vehető. Tudva és hiszve, hogy egy nagy fontosságú nemzeti cél teljesítéséért bűn volna esirájában megfojtani. Mikor egy-egy község számtalan olyan áldozatot hoz, mely érdekeit nem szolgálja, nem védi; lehetetlen, hogy a gyermekei javát célzó és előmozdító eszmét ellenséges szemmel nézné, lehetetlen, hogy egy idővel nagy kamatot jövedelmező tőkét magától helyes gondolkodás mellett elhárítson.

Az egyes községek határaiban ma már számtalan rendezett birtoktestek, mese számba menő állatok, szebbnél-szebb templomok, igéző parkok találhatók; de ezek közül egy sem értékesebb, pompásabb, vonzóbb, főleg tanulságosabb és nemzeti eszmét szolgálóbb, mint egy rendezett, tiszta faiskola. A jó faiskola egyesnek, ugyanint testületnek paradicsomkert és aranybánya.

Attól se rettenjen vissza senki, hogy a nagymérvű faiskolák felállítására maga után termelést és pangást szül. Sok évtized kell még ahhoz, míg hazánk gyümölcstermesztésre alkalmas, hegyoldalai, kőzútai, birtokrészei olyan arányban belegyenyek fásítva, mint azt szaporodó terhei, éghajlata, klímája, belső fogyasztása és kivitele megkövetelik. Minél több, minél tökéletesebb faiskolákkal fogunk rendelkezni, annál hamarabb előmozdítjuk hazánk iparát és kereskedelmét, annál gyorsabban kiszoríthatjuk a külföldről elárasztott narancsot és egyéb pusztí fergek terjedését, melyek már is számíthatatlan károkat okoztak.

A faiskoláknak s általa a gyümölcstermelésnek anyagi hasznán kívül erkölcsi haszna is van. Ugyanis, amely község gyümölcs- és szőlőtermeléssel foglalkozik, ott a gyermekesereg kevesebbet koplal, kevesebb kenyeret fogyaszt és a gyalázatos lopást színeről sem ismeri. Ha pedig *Jancsi* nem szokta meg, *János* sem fogja gyakorolni, az enyém és tied tiszteletben tartása által a közjó és közérköles magas színvonalon fog állani.

A gazdasági ismétlő iskolák fejlődését, megszilárdítását, örök becsüvé tételét harmad sorban az alaposan kiképzett, ügyes és jóakaratu tanerők fogják előmozdítani és a kitűzött nemes cél felé vezetni, míg ilyenek felett a magas kormány nem rendelkezik, addig nem lehet várni nagyszerű eredményt, addig az egésznek nagyobb a füstje, mint sem a pecsenyéje.

Hogy mikor áll be a várva-várt korszak, ki tudná megmondani? A f. évben 500 néptanító lett kiképezve, a jövőben talán több; de hát ki áll ezen kiképzett tanerők legtöbbször szakértelméről jót, mikor *Békefi Elek* t. kartársam, ki egy gazdasági tanfolyamot végig hallgatott, a „*Néptanítók Lapja*” f. évi 24-ik számában így számol be: „A tanfolyam egy hónapos tartamához mérten a tantárgyak oly nagy terjedelemben adtak elő, melyeket fel nem bírtunk dolgozni, meg nem tudtunk emésztetni; de képtelenség is, mert a legtöbb hallgató

30—40 éves meglett koru családapa, kit ugy a forró kánikulai hőség, mint a hosszas fárasztó gyakorlat, családjára, gazdaságára való gondolat idő előtt kimerített; így csupán azok törtek elő győzelemmel, kik némi olvasottsággal és több évi gyakorlattal rendelkeztek. Ezek száma pedig vajmi kevés s a kevés is a sok közül alig szorított és tartott meg valamit.”

Ilyen határozott, hivatalosan közölt őszinte nyilatkozat után mindenki könnyen megértheti felszólalásom és kifejezett aggodalmam indokát. Egy haszna a tanfolyamoknak mégis van; s ez az: hogy sok érdemtelnen érdemesítették. Tisztelet a kivételeknek, midőn engedelmet kérve kimondom, miszerint: kontár és diploma nem édes testvérek s mint nem azok a gazdasági ismétlő iskolák vezetésével mit sem fognak törődni, a való helyett köpeny alatt fűgét mutatnak. Ezen más nem segíthet jelenben, mint a szigorú felügyelet és ellenőrzés, mely oda kiálltja: „*fizess vagy fuss!*”

Ennek megóvása céljából azt ajánlanám, hogy a gazdasági tanfolyamok hallgatására több időt engedjék és csak azon fiatal képezdek végzett egyéneket, több évi gyakorlattal bíró ki-tüntetett tanítókat rendeljék be, kikben az ambíció mellett az akarat is meg van. Ezek aztán nem fognak idő előtt kimerülni s egy év leforgása után képesek lesznek a szervezeti tanterv egész anyagát kényelmesen megemészteni és kihatóvá tenni. Továbbá nagy gondot fordítanak arra is, hogy a nép vezérei: a lelkészek, orvosok, mérnökök a szaktárgyak mellett a mezőgazdaság, kertészet és állattenyésztéssel is alaposan megismerkedjenek. A lelkész jelöltek különösen be kellene ezen szakokba avatni, hogy ne csak a lelkiek vezetésében játszanának vezérlő szerepet; de a kezökön levő ropant papi birtokokban is megmutatnák ama végeredményt, melyet belőlök egyes bérlők el-érnek és felmutatnak. Azért minden középiskola mellé egy faiskola lenne felállítandó, ahol üres óráikban unatkozás helyett észrevétlen lesznek el azt, mire hivatva vannak, mely nélkül nem élhetnek, vezérszerepet nem játszhatnak. — „*Gyakorlat teszi az embert mesterré.*”

Magyar népünk rendkívüli szorgalmának, földje termékenységének dacára is csak akkor éri el a közműveltség és nemzeti vagyonosodás tetőfokát, ha megtanulja, megszokja: a rendet, fegyelmet, tisztságot, mértékletes evést, ivást, kevéssel megelégedést, takarékoságot. Hogy ezek is valamikor bekövetkezzenek, a gazdasági előadásoknál nagy gondot kell bevévésőkre fordítani, különben az egész nevelés hiányos lesz.

Szóval a gazdasági ismétlő iskolák meleg ágját úgy kell megkészíteni, hogy az csak fel-felé melegítsen s olyan okos tapasztalt kertészre kell bízni kezelését, kinek felügyelete alatt minden elvetett mag százszorosán fizet.

CSARNOK.

Ének az életből.

— Longfellow —

Ugy találod a dalokban,
Hogy életünk csak álom,
S lelkünk mint a láng, kilobban
Azon a bus határon.

Éltünk való, létünk komoly,
A siron is áttapod.
S az, hogy: „*porrá lesz, a mi por!*”
Lelkünkre nem mondatott.

A nagyoknak élte példa,
Hogy nem élhetünk henyén.
— S ha, egykoron elalélva,
Az időnek főnyén
Ott hagyott lábnyomainkat
Látja küzdő gyermeked,
Kit a vész már-már megingat:
Igy nyer új reményeket.

A viharral szembeszállni:
Im a létnek célja van.
Ne kérdezd, hogy a halál mi?
Csak előre untalan!

(Tiba, 1898.)

Angolból:

Juhász László.

Közgazdaság.

Darányi minster leirata.

A földmívelésügyi m. kir. minster még a f. évi szeptember 9-én 62,673. sz. a. *Andrássy Sándor* grófhhoz, mint a zemplén-vármegyei gazdasági egyesület elnökéhez, a következő leiratot intézte:

Őszinte örömmel és megelégedéssel tapasztaltam az ezen hónap első napjaiban Tokaj-

Hegyalj
eredmény
kosai a
ujítása

Az
mely a
tott, me
szőlőbir
dásáról
vatott
hatóság
közönsé
egységé
lesz mi
Ez

eszközz
dékomm
iratomb
tóságoc
sági eg
esém i
lyeket
tartott
kaj-He

lőbirto
vessző
már a
millió
nagypr
oltván
tokosa
— ese
eltekir
zetes

szabál
gok, h
az áll
ról es
nyoka

megu
alkalm
zatot
nyok
és go
ványo
kéne
kal v

a szü
nyisé
felké
nai
előző
bővít
ügyn
tett
kába
kezd
szon

kéne
birto
vala
raktá
mán

rakt
szab
nek
tósá
rakt
írán

szén
emé

áll
font
sen
dek
szén
pito
kén
gyá
dig

lásó
nak
nisi
alk
szá
ked
bef
éle

szé
jár
tap
me

gaz
he
ku
tér
fel

Hegyalján tett körutam alkalmával azt a szép eredményt, amelyet Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosai a filokszera által elpusztított szőlők megújítása terén már elértek.

Az a számos és nagyterjedésű terület, amely a parlagon ismét termő szőlővé alakított, meggyőző tanúságot tesz Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosainak elismerésre méltó munkálkodásáról s erős a meggyőződés, hogyha a hivatott összes tényezők: a kormány, a törvényhatóság, a társadalmi műszerek s az érdekelt közönség vállaltva működnek közre a kitűzött egységes cél elérésére, Tokaj-Hegyalja virágzóbb lesz mint valaha volt.

Ezt részéről minden rendelkezésemre álló eszközzel előmozdítani kívánom s ezen szándékom és törekvésem tanúsítására a jelen leiratomba foglalva, van szerencsém közölni Méltóságoddal, mint a zemplén-vármegyei gazdasági egyesület elnökével, illetőleg van szerencsém ismételt felsorolni azon terveimet, amelyeket már a folyó hó 4-én Sátoralja-Ujhelyen tartott értekezleten érintettem s amelyekkel a Tokaj-Hegyalja szőlőinek megújítására hatni fogok.

Először is biztosítom Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokos közönségét, hogy az amerikai szőlővesszőkéslet elegendősége folytán üzemében már a jövő évi tavasztól kezdve évenként 1½—2 millió szőlőoltvány termelésére kibővített sáros-nagyfataki áll. szőlőoltvány-telepen előállítandó oltványokat kizárólag Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosainak tartom fenn s hogy ezen a telepen — esetleg némi csekély mérvű kísérletezésektől eltekintve — kizárólag Tokaj-Hegyalja jellegzetes fajtáiból fogok oltványokat készíttetni.

Intézkedtem már s megfelelő további rendszabályok életbeléptetésével még intézkedni fogok, hogy Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosai mind az állami, mindazáltal támogatott telepekről csak kifogástalan minőségű, tökéletes oltványokat s kifogástalan szőlővesszőket kapjanak.

A szőlők megújítása terén a különféle megújítási módok összeegyeztetése rendszerét alkalmazom és mozdítom elő, mindegyik módot a maga helyén s a neki megfelelő viszonyok közt s ehhez képest egyenlő figyelemben és gondoskodásban részesítem mind a fás-oltványokkal, mind a zöld-oltással, mind a szénkénegezés alkalmazása mellett honi szőlőfajtákkal való rekonstrukcióját.

Gondoskodtam és gondoskodni fogok, hogy a szükségletet teljesen fedező szénkéneget mennyiség mindig rendelkezésre álljon. E célból felkértem a pénzügyminiszter urat, hogy a zalatnai szénkéneget, amelyet a múlt évben az előző évhez képest kétszeres termelési képességre bővített ki, még tovább nagyobbítsa. A pénzügyminiszter ur ezen felkérésemnek készséggel tett eleget, a gyár további kibővítését már munkába vette s így a zalatnai gyár, a jövő évtől kezdve, az 1896. évi termelési képességéhez viszonyítva, háromszoros mennyiséget fog termelni.

Tokaj-Hegyalja számára ma csak egy szénkéneget raktár áll fenn — Tarezalón. Ha a szőlőbirtokosoknak érdekében van, hogy a Hegyalja valamely más pontján is állítsanak fel még egy raktárt, kész vagyok ezt a raktárt, mint bizományi raktárt létesíteni.

Intézkedtem, hogy a bizományi szénkéneget raktárak fölállítására és kezelésére vonatkozó szabályzat, illetőleg feltételek külön közöltesse nek a gazdasági egyesülettel és felkérem Méltóságodat, hogyha egy bizományi szénkéneget raktár fölállítása kívánatosnak mutatkoznék, ez iránt a tárgyalásokat megindítani sziveskedjék.

Biztosítom a szőlőbirtokosokat, hogy a szénkéneget ára — hozzájárulással — felebb emeltetni nem fog.

A szénkéneget-hordók kezelésére nézve megállapított szabályzatot újra át fogom nézni s fontolóra fogom venni, hogy minő módon lehessen összeegyeztetni a szőlőbirtokosok azon érdekét, miszerint a kikölesönzött hordókat, ha a szénkéneget nem használhatták fel, a megállapított 3 hónapon túl is visszatarthassák, a szénkéneget az érdekel, hogy a kész gyártmány raktározására és elszállítására mindig elegendő hordó álljon rendelkezésre.

A kereskedelemügyi miniszter ural tárgyalásokat folytattam a szőlőkarók szállítási díjának mérséklése iránt. A kereskedelemügyi miniszter ur hajlandónak nyilatkozott oly díjszabást alkalmazni, amely nagyobb távolságokra való szállításhoz csekélyebb az önköltségnél. Intézkedni fogok, hogy e tekintetben a tárgyalások befejeztessenek s az említett díjszabás mielőbb életbeléptethető legyen.

Üdvös eredményeket várok a hegyközségi szervezkedéstől, a mire azonban Tokaj-Hegyalján eddig — sajnos — csekély hajlandóságot tapasztalok, mert eddig csak négy hegy-község megalakulása jelentett be.

Felkérem Méltóságodat, sziveskedjék a gazdasági egyesület útján oda hatni, hogy a hegyközségek Hegyalja minden községében alakuljanak meg. A gazdasági egyesület ezen a téren igen sikeresen működhetik, ha kellően felvilágosítja a szőlőbirtokosokat, hogy a hegy-

községi szervezetben való tömörülés tetemesen megkönnyíti a feladatát mind a kormány, mind a szőlőbirtokosoknak és pedig nemcsak a szőlők megújításának, hanem a pincekezelés és borértékesítés előmozdításának, valamint a borhamisítások megakadályozásának terén is.

A borhamisítások megakadályozása céljából hajlandó vagyok a kereskedelemügyi miniszter ural, aki ezt az ügyet megfelelő méltánylásban részesíti, fontolóra venni, hogy mennyiben lehetséges Tokaj-Hegyaljára való különös tekintettel az 1893. XXIII. t. c. végrehajtása iránt jelenben érvényben lévő rendelet megfelelő, a kívánalmakhoz s a szükségletekhez simuló alkalmazásával a létező bajokat orvosolni.

Érintkezni fogok ebben a kérdésben a pénzügyminiszter ural is, s ha alaposan arról győződném meg, hogy a végrehajtási rendelet az érvényben lévő törvény alapján nem lehetne akként kiegészíteni, hogy azzal célt érjünk, nem idegenkednék oly lépések megtételétől sem, amelyek magának a törvénynek megfelelő módosítására vezetnének.

Hangsúlyozom azonban, hogy sem helyesnek, sem célszerűnek nem tartom s ez nem is célom, hogy a termelés ellentétbe helyezessék a szolid kereskedéssel. Mind a kettőnek közös a célja s mind a kettő egyaránt szenved a borhamisításoktól. A kettőnek tehát együttes és közös érdeke, állást foglalni az irreális kereskedelem ellen. Ez ellen kell közös erővel küzdeni, ezt kell leszorítani. Könnyíteni fogja a törekvéseket ezen a téren a monarchia másik államának kormányával a vámszövetségi tárgyalások során létre jött az a megállapodás, hogy a két állam a borhamisítási kérdésekben törvényhozásilag egyenlő alapelvek szerint fog rendezkedni.

A borértékesítés előmozdítása érdekében egyelőre az országos központi minta-pincének szélesebb alapon és tágabb keretben való újalakítását, kibővítését és fejlesztését tervezem azzal a céllal, hogy a minta-pince révén a külfölddel a magyar borokat megismertessem, azok lehanyatlott jó hírnevét helyreállítsam s ezen az uton a kivitt előmozdítom és szerveztem.

Ez az első lépés, amelyet a viszonyok fejlődéséhez képest követni fognak további szükséges intézkedések.

Azon kedvező benyomások mellett azonban, amelyeket a Tokaj-Hegyalja felvirágzásnak indult szőlőművelése keltett bennem, sajnálattal nélkülöztem a kisgazdák által rekonstruált szőlőket, a kisgazdák munkájának és verejtékének látható eredményét.

Meggyőződésem lévén, hogy Tokaj-Hegyalja szőlőművelése a szőlőbirtokosoknak csak helyes tagozottsága mellett fog teljes mértékben felvirágozni, kötelességemnek tartom a rekonstrukciós terére hívni a kisgazdákat is, közreható munkába állítani őket is.

Ezért a kisgazdák serkentése és buzdítása céljából elhatároztam, hogy azon segedelemre szorult kisgazdáknak, akik bármily kis területen teljesített szőlőmegújítással tényleg sikereket mutatnak fel, szőlőoltványokban, szőlővesszőkben és szőlőkarokban jutalmat adok. Ezt már a jövő tavaszon szándékom megkezdeni s e célra a gazdasági egyesület rendelkezésére 10,000 szőlőoltványt, 50,000 amerikai szőlővesszőt és 60,000 karót fogok utalványozni s külön fogom részletesen szabályozni, hogy ezek a jutalmak minő elvek alapján s mily feltételek mellett osztásának ki.

A jövő évben erre nem fordíthatok többet a jelzett oltvány mennyiségénél fogva, mert a készletek viszonylagos csekélyisége tovább terjeszkedést még nem enged meg. A további években abban a helyzetben leszek, hogy a jutalmul kiosztható anyag mennyiségét esetleg emeljem.

Végül megemlítem még, hogy a tarczali vincellér-iskola személyzete bármily szaktanácsok megadására a közönség rendelkezésére áll.

Habár a Tokaj-Hegyalján a szőlőültetési irányok és módok általában véve kijelöltek s a közönség is e téren jártassággal bír, mégis célszerűbb, ha a szőlőbirtokosok a megújítási műveletekre s különösen arra nézve, hogy mely talajban minő megújítási móddal (oltványokkal s ha igen mely amerikai fajtával, vagy honi fajtának szénkénegettel való fentartására ültetésével) lehet legbiztosabban sikert érni, a tarczali vincellér-iskola gyakorlott s tapasztalt személyzetének szaktanácsait veszik igénybe.

A nevezett vincellér-iskola személyzetét e tekintetben megfelelően utasítottam, Méltóságodat pedig arra kérem, sziveskedjék a gazdasági egyesület útján odahatni, hogy a szőlőbirtokosok minél számosabban s minél gyakrabban forduljanak tanácsokért a nevezett vincellér-iskolához.

A kilátásba helyezett Utmutatás a szőlőművelésre, amelynek szintén az lesz a hivatása, hogy a szőlőbirtokosokat az összes szakkérdésekben alaposan tájékoztassa, rövid idő múlva meg fog jelenni s az bárki által egy koronáért, lelkészek és tanítók által pedig, ha ez iránt le-

velezőlapon a vezetésem alatt álló ministerium szőlészeti osztályához fognak fordulni, ingyen megszerezhető lesz.

Mindeme terveim és célzataim megvalósítására kérem Méltóságodat s a gazdasági egyesület, a szőlőbirtokosok s az egész közönség szives támogatását. Fogadja stb.

A budapesti őszi gyümölcs-és általános kertészeti kiállítás elhalasztása. A földművelésügyi kir. ministeriumtól kaptuk a következő tudósítást: Szomorúság tölti el a magyar nemzetet hódolatteljesen szeretett Királyának gyászos elhunytja miatt; a mindnyájunkat betöltő mély gyász nem engedi, hogy kiállítások tartassanak. Ebből kiindulva, halasztottuk el a jövő évre a folyó év október 9—16-ikára tervezett kiállítást; el is kellett halasztani e kiállítást, a nép könyeivel áztatott és a szent ravatalra helyezett koszorukba kötöttük azokat a virágokat, a melyet az őszi kiállítást ékesíthették volna.

Vármegyei Hivatalos Rész.

21,920. sz. T Zemplén-vármegye alispánjától.
Hirdetmény.

Az érdeklődők tájékoztatása céljából közhírré teszem, hogy az Eperjes, Igló, Besztercebánya, Eger, Miskolc, Máramaros-Sziget, Szatmár, Ungvár, Munkács és Nyiregyháza elhelyezett közös hadseregbeli és m. kir. honvédségi csapatok élelmi szükségleteinek bérlet útján való közös biztosítása iránt, a közös biztosító bizottság által f. évi 3920. sz. a. kiadott hirdetmény a vármegye irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

S.-A.-Ujhely, 1898. szept. 19-én.

Alispán helyett:

Dókus Gyula, főjegyző.

1492/IV 98. sz. A s.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.
Körösvény.

Davidovits Adolf m.-jesztrebi lakos egy veres-fehér szőrű 5 éves tehene, a melyet f. hó 14-én a homonnai vásáron vett, utközben Nátá falva körül a hajásártól megszökött; hivatalos tisztelettel keresem meg a társhatóságot, hogy fentnevezett tehenet járása területén nyomoztatni és feltalálás esetén hivatalomat értesíteni sziveskedjék.

S.-A.-Ujhely, 1898. szept. 22.

Horváth István, szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A 400 ft. fizetéssel, 100 ft. lakbér, 150 ft. uti, 29 ft. irodai általánnyal és 100 ft. anyakönyvvezetői tiszteletdíjjal javadalmazott izbugyaradványi anyakönyvvezető körjegyzői állás nyugdíjazás folytán üresedésben lévén, ezen állásra pályázatot hirdetek azzal, hogy az 1886. évi XXII. t. c. 73. és az 1883. évi I. t. c. 6. §§-ai alapján felszerelt kérvények hozzám szeptember hó 28-ig adandók be. A kellően fel nem szerelt, vagy elkészen beadott folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

A választás a körlet székhelyén, Izbugyaradvány községben, folyó évi szeptember hó 30-án d. e. 10 órakor fog megejteni.

Homonnán, 1898. szeptember 10.

Haraszthy Miklós, főszolgabíró.

A bodrogközi járás főszolgabírájától.
5373., 5446. sz./ki. 98.

Körösvények.

I.

Folyó évi szept. hó 12-én Berta József kisgéresi lakos kárára 1 db 2 éves herélt pej csikó, hátán fekete csikkal a kis-géresi legelőről elszökött és azóta feltalálható nem volt.

II.

Folyó évi szept. hó 14-én Kocsi András ricsői lakos kárára 1 db. 2 éves sárgaszőrű, lámpásfejú, bélyegtelen csikó, melynek első és hátulsó jobb lába kesely, elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözésüket elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.

K.-Helmecz, 1898. év szept. hó 19-én.

Br. Fischer, szolgabíró.

4080./98. I. sz. A homonnai járás főszolgabírájától.
Körösvény.

A szeptember hó 14-iki országos vásár után Homonna felől Jeszenő községbe bejött egy 5 éves, vörös szőrű, egyik lábán hóka tehén a bíró által gondozás alá vétetett s ez közhírré tétetik azzal, hogy ha szeptember hó 30-ig tu-

lajdonosa nem jelentkezik, az el fog árvereztetni.

Homonnán, 1898. szeptember 18.

Haraszthy Miklós, főszoigabiró.

2396/I. 98. sz. **A szinnai járás főszoigabirától.**
Körözvény.

Burdáts Károly ó-kemencei lakos tulajdonát képező fekete szőrű fehér homloku fejős tehén f. é. szeptember hó 10-ik napján elvezett. A tehén Ung megye ó-kemencei vasúti állomásból az erdőbe menve Zemplén vármegyének vett irányt. Körözését ezennel elrendelem. Kelt Szinnán, 1898. szeptember 20-án.

Kossuth Elek, főszoigabiró.

3085/I. 1898 sz. **A szerencsi járás főszoigabirától.**
Árverési hirdetmény.

Bekecs község házána f. évi október hó 3-án d. e. 10 órakor egy bitangságban talált 14-16 éves, vaseres, bélyegtelen 170 cm. magas kanca ló fog az 1894. évi XII. t. c. 105. §-a értelmében nyilvános árverésen eladni. Ezen körülmény a fenti törvény alapján ezennel közhírré tétetik.

Szerencs, 1898. szept. 16.

Dr. Szmrecsányi szolgabiró.

Heti naptár.

Vasárnap,	szeptember 25. B. 17. Kleofás
Hétfőn,	szeptember 26. Cziprián vt.
Kedden,	szeptember 27. Kozm. és Dem.
Szerdán,	szeptember 28. Venczel kir.
Csütörtökön,	szeptember 29. Mihály ffa.
Pénteken,	szeptember 30. Jeromos ea. †.
Szombaton	október 1. Remig pk.

A szerkesztő postája.

K. G. urnak — Szőlőse. A megbotránoztató esetét tudomására juttattuk az illető járás főszoigabirójának.

Z. A. urnak — Kolozsvár. Átküldöttük a kiadóhíatalhoz.

K. L. urnak — Bély. Szintén.

K. Gy. urnak — Homonna. Köszönjük a becses küldeményeket. A keresett szám ügyében szólottunk a kiadónak.

P. S. urnak — Budapest. Levelét átküldöttük a kiadóhoz.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Éhler Gyula.**

Hirdetések.

767/1898. veqr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1898. évi V. II. 364/1. számú végzése következtében hivatalból képviselt Mayer József javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 62 forint 20 kr. s. jár. erejéig 1898. évi július hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás után felülfogalt és 578 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság V. 364/3. számú végzése folytán 62 forint 20 kr. hátralék tökekövetelés, ennek 1898. évi január hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 26 frt 31 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközölésére 1898. évi október hó 18. napjának d. e. 11. órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi szept. hó 18-án.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Tk. 3529/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Kozma Gedeon, Kozma Antal és Kozma Gusztáv végrehajtást szenvedő elleni 60 frt 72 kr. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő Ladmócz községében fekvő a ladmóczy 262, számú tjkvben fogalt Kozma Antal, Kozma Gedeon és Kozma Gusztáv nevére írott A. I. 114. hr. számú behely, udvar és 134. ó. i. számú háza az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi október hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor Ladmóczon a községi bíróság házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügymin. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, a kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóságnál 1898. évi július hó 6-án.

Józsa,
kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint nálam az általam készített mindennemű **művirágok**, valamint azokból eszerébe a természetnek hűen összeállított **ablak dísz virágok**, kirakatok, szobák és termek díszítéséhez, nemkülönben minden alkalomhoz való **dísz csokrok**, dísz-virág-kosarak és **pálmánövények**, végül izlésesen összeállított **koporsó és sir koszoruk** bármily nagyságban jutányos ár mellett kaphatók és megrendelhetők.

Számos megrendelésért és b. pártfogásáért eszedezik

Abonyi Irén.

Rongyva hid vámház irodában.

Tk. 4987/1898. szám.

Hirdetmény.

Szálánk község telexkönyve erdő és legelő elkülönítése következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38., és az 1891. évi 16. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi 29. t. c.-ben szabályozott eljárás, a telexkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi november hó 3-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telexkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telexkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhelő kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányába többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telexkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratás az 1886. évi 29. t. c. 15-18. és az 1889. évi 38. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telexkönyvi tulajdonos az átruházó létrejöttét a kiküldött bizottság előtt élőszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóság Homonnán, 1898. évi szeptember hó 15-én.

Kóts,
kir. albiró.

819/98. veqr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíró 84532/p. számú végzése következtében Dr. Berényi Leo ügyvéd által képviselt Juvelier Johan javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 550 frt s. jár. erejéig 1894. évi június. hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfogalt és 458 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. bíróság V. II. 386/3. 1898. sz. végzése folytán 378 frt 54 kr. tökekövetelés erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközölésére 1898. évi október hó 18. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi szept. hó 18. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Tk. 4695/97. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kassán székelő felső-magyarországi népgazdasági kölcsönös hitel- és takarékegyesület mint szövetkezett végrehajtást szenvedő elleni 597 frt 20 kr. tökekövetelés és járuléka iránti ügyben a kir.-helmezi kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóság területén levő Nagy-Czigánd község határában fekvő és a nagy-czigándi 169. számú tjkvben 5455, 329, 1168, 1668, 1669, 1742, 1871/b. hr. sz. a. fogalt és Nagy Matyás Károly nevén álló ingatlanokra 1032 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelzett ingatlanok az 1898. évi október hó 17. napjának d. e. 10 órakor Nagy-Czigánd község házána megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alul is eladtnak fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy másfélszeri értékű óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 18 t. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóságnál 1898. évi március hó 31-ik napján.

Dancs György, kir. albiró.

Tk. 2645/98. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmezi kir. telexkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Takács Ferenc és Reskó Andrásnak Dr. Fuchs Emil ügyvéd ügygondnok által képviselt ismeretlen tartózkodású ifj. Takács János elleni árverési ügyében Takács József vajdácskai lakos utóajánlata folytán a vajdácskai község határában fekvő és a vajdácskai 139. sz. tjkvben 18. hr. sz. a. fogalt és ifj. Takács János (kinek neje Fedor Julianna) nevén álló házasság a C. 1. és C. 2. sorszám a. Bodnár János és neje szül. Balogh Erzsébet javára bekebelezett szolgalmi jog épentartásával 627 frt 21 kr. kikiáltási árral, de az utóajánlati összegnél vagyis 627 forint 21 krajczárnál alább nem a 10%-át bánatpénzt vagy másfélszeri értékű óvadékképes értékpapírok előleges letétele s három részletben az árverés napjától számított 15, 30, 45 napok alatt 6% kamatokkal fizetés köteleességével 1898. évi október hó 21. napján d. e. 10 órakor Vajdácskai község házána nyilvános árverésen el fog adatni.

Árverési feltételek a hivatalos órákban ezen kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóságnál és Vajdácskai község házána megtekinthetők.

Kelt Kir.-Helmezen, a kir. járásbíró mint telexkönyvi hatóságnál 1898. évi április hó 29. napján.

Dancs György, kir. albiró.

Hirdetmény.

A Zemplén-vármegyei közkörház **élelmezése** és tűzifa szükséglete az 1899-ik évre vállalkozás útján kiléven adandó. Felhivatnak a versenyezni szándékozók, hogy illető zárt ajánlataikat a közkörház gondnokságához folyó évi október hó 10-éig adják be.

S.-A.-Ujhely 1898. évi szept. hó 22-én.

Isépy Miklós,
gondnok.

545/98. veqr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1896. évi 4188/p. sz. végzése következtében hivatalból képviselt Révay tesiverek javára Malarsik Pál helybeli lakos ellen 79 frt 30 kr. s. jár. erejéig 1896. évi április hó 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás után lefogalt és 600 frtra becsült gőzmotor és esztergapadbol álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró V. II. 162/1. számú végzése folytán 79 forint 30 krajczár tökekövetelés, ennek 1896. évi június hó 11. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 11 frt 47 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközölésére 1898. évi szept. hó 30. napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi szept. hó 16. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

727/98. veqr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1898. évi V. II. 245/1. számú végzése következtében hivatalból képviselt Dr. Falussy Árpád javára Dr. Szirmay István helybeli lakos ellen 50 frt s. jár. erejéig 1898. július hó 5-én fogatosított kielégítési végrehajtás után felülfogalt és 578 forintra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró V. II. 245/2. sz. végzése folytán 50 frt tökekövetelés, ennek 1898. évi március hó 23. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 14 forint 20 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközölésére 1898. évi október hó 18-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is fogatosítottatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1898. évi szept. hó 18. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Pályázati hirdetés.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet-nél évi 1000 frt fizetéssel javadalmazott könyvelői állás betöltendő.

Felhívják mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, családi viszonyaikat, elméleti és gyakorlati képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket alólirott intézet igazgatóságánál 1898. évi október hó 15-ik napjáig nyujtsák be.

Kivántatik a magyar és német nyelv és levelezésben való teljes jártasság, valamint a könyvvitel minden ágában alapos szakképzettség.

A megválasztott könyvelő köteles lesz állását 1898. évi november hó 15-ik napján elfoglalni.

A megválasztott könyvelő köteles lesz tisztí biztosíték fejében 1000 frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet S.-A.-Ujhelyben.

Kleinmann és Klein

— tölgy-, épület- és szerszámfa raktára —
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok . . . . . 1 frttől 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok . . . . . 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerégyártónknak **szerszámfákat, keréktalpak** és **küllöket; nyirfa és bükkfa rudakat**, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

Vegyi ruhatisztító és selyem, szövet, gyapju-ruha festő-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy itt **S.-A.-Ujhelyben** **gózerőre berendezett vegyi ruhatisztító, mű-, selyem- és kelmefestő üzletemben**

elvállalok tisztításra: fejtetlen és fejtett báli-, utcai-, selyem-, plüsch-, szövet- és kreton-ruhákat bármily dus diszítéssel. — Továbbá uri- és női **öltönyöket:** egyenruhákat, báli belépőket, selyemkendőket, csipke-függönyöket, prémezett és himzett tárgyakat, gyermek-ruhákat, szallagot, nyakkendőt, kezttyűt, és minden itt fel nem sorolt tárgyakat.

Gőz ruha festészetemet különösen ajánlom a közönség figyelmébe.

Festésre minden megunt színű, vagy színét hagyott női- és férfi ruhákat a volt eredeti színben, vagy a legdivatosabb színekben. Bólti minta után csakis tiszta világos színű szövetek alkalmasak. A férfi ruhák fejtetlen, a női ruhák szétféjtve, mivel így a kívánt szín tökéletesen elérhető.

Alkalmi ruha kívánatra a legrövidebb idő alatt tisztítatik. — Festésre adandó tárgyak 8 nap alatt festetnek.

Ajánlom továbbá téli-ruhák festését, u. m. télifelöltök, köpenyek, női gallérok stb., melyek szép kivitelben és gyorsan eszközöltetnek.

Vidéki megbízásokat posta-utánvétellel a legpontosabban teljesítek.

Magamat becses pártfogásába ajánlva maradtam

Főüzlet és nagyműhelyem: **S.-A.-Ujhely**, Kazinczy-u. 508. sz.
a kereskedelmi bankkal szemben.

Felvételi üzlethelyiségek:

Kassa, fő-utca 46 (Vitézféle házban.)

Munkács, fő-utca 34. szám.

ÁR JE G Y Z É K.

Vegyitisztítási árak:

	frt kr.	frt kr.
1 egész női ruha derékkal nagyság szerint	1.60	2.-
1 szövet ruhaalj	.70	1.20
1 szövet derék	.50	.70
1 szövet blouz	.50	.70
1 selyem blouz	.80	1.20
1 selyem ruha sötét aljjal	1.20	1.80
1 egész selyem ruha derékkal	1.80	3.-
1 asztal- vagy ágytakaró	.70	1.-
1 kis selyem fejkendő	.20	.40
1 kis szövet fejkendő	.20	.30
1 nagy selyemkendő	.80	1.40
1 berliner belépő	.60	1.-
1 betét	.15	.40
1 napernyő	.40	.60
1 női kalap	.40	.60
1 pár glace-kezttyű	.15	.30
1 fehér muff vagy boár	.60	1.20
1 rövid női rok	.70	1.-
1 hosszú női köpeny	1.-	1.40

	frt kr.	frt kr.
1 gallér	.60	.80
1 kötény bármilyen színű	.20	.30
1 fejshawl	.30	.50
1 nyakkendő	.10	.20
1 gyapju takaró	.60	1.20
1 világos öltöny	1.80	2.-
1 sötét öltöny	1.60	1.80
1 rok	.80	1.-
1 nadrág	.70	.80
1 szalon rok	1.-	1.20
1 egész szalon ruha	2.-	2.40
1 übercziger	1.20	1.60
1 téli rok	1.20	1.80
1 tisztí nadrág	.70	.80
1 tisztí zubbony	.80	1.-
1 disz tisztí zubbony	1.-	1.20
1 tisztí köpeny	1.20	1.80
1 öltöny díszmagyar ruha	2.40	3.-
1 pár csipke függöny	.60	1.-
1 pár szövet függöny	1.20	1.80
1 kg. butorszövet minőség szerint	.60	1.60

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázó-lakk-szer puha padló számára, 1 nagy palaezk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaezk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. 1 kis palaezk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Akar ön jo cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármás hegyen.)

mert különben értéktelen hamisitványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR
TOKAJ.

Főraktár: **Nagy Ferencz**, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése **S.-A.-Ujhely** Rákóczi-utca.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copaivát és Cobebárt. Felülmúlja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbját. A Hamamelis Injecciónal egyetemben használva legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmetve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injección és 1 üveg Santal Egger bérmetve 3 frt 25 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható S.-A.-Ujhelyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál. 3

Kérje

The Continental
Bodega Company.

olághírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként

az etökelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: **Budapest**
csakis, **IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca** sarkán, a **Gentry-Casinoval** szemben.

